

A black and white photograph of three young boys in a room with tiled walls. The boy on the left is smoking a cigarette. The boy in the middle is lighting a cigarette for the boy on the right. The boy on the right is also smoking a cigarette. They are all wearing patterned sweaters.

Hans Løkke

Tog til Katmandhu

1 Ingen ved hvor vi skal hen

Det syder og knitrer fra den tørristede tobak. Pibens glødende center lyser ansigtet op i rytmiske glimt, akkompagneret af lange sukken-de drag fra lungernes tunge, dybe hiv. Den lysegrå røg står i en tæt, hvirvlende, opadstræbende søjle ret ud fra munden, og sender på én gang sin stærkt krydrede, søde og kvalmende stank rundt i lokalet - og i *et* stød, direkte ind gennem Valters fysiske og psykiske tilstande. Tjalden tager et bedrøvet favntag på hans bevidsthed, lammer kontakten til både refleksioner og hjertekulens hule, dybe, sorgfulde kammer. Bedrøvet, for er du bedrøvet og afskærer dig fra det, er du i sandhed bedrøvet. Efterladt i din rus som et stakkels menneske der ikke aner sin bedrøvelighed, men spiller den videndes uvidenheds spil.

Brønder har stået bag bardisken siden han begyndte på Hammeren som ungarbejder en gang først i tresserne. Når han lukker bæverdingen godt ud på natten, dingler Valter hjem mod kælderhummeret på Kildevej, altid som den sidste. Takket være Rugbrød og Jokens arv, nu i et luksusmisbrug af stærkøl, sprut og god hash. En sjælden gang imellem tyer han til et skud morfin, men af grunde hverken han eller andre fatter, virker morfinen ikke afhængighedsdannende på ham. Det er heroinens tunge rus Valter misbilliger. Det totale tab af kontrol der følger med den dybe, bevidsthedstomme rus. Bajere, sprut og hash får ham lige nøjagtigt til at glemme tilstrækkeligt, til at vige fra handlinger der ville kunne føre til skæbnsvanger forløsning af hans evindelige savn.

Valter vågner, som så ofte, ud på natten, i kammerets eneste møbel. En mørkegrøn, udslidt stoflænestol, med begede, indfattede træarm læn og enkelte fjedre stadig i modvægt mod hans bagdel. Han stirrer ud i mørket og mærker sit spirende sig, skimte ud af den fortrængende rus. Åhh hun er stadig skøn, stadig den samme, stadig Sus. Hun får ham til at længes, ønske og findes. Følelser der bekræfter og fylder det lille rum med håb. Håb i sin reneste form. Håb der ikke stiler mod et mål der skal opfyldes, en drift der vil

realiseres, en drøm der må virkeliggøres. Håb for håb. Han får stavret sig på benene og vralter op til telefonboksen ved fodgængertunnelen, finder et par mønter i lommen, drejer vognmandens nummer og hører efter et par dut, telefonistens velkendte stemme. "Taxa, De ønsker?" "Er vogn 64 ledig?" Brummer Valters dybe baryton hæst, tydeligt forhåbningsfuldt. "Godaften Valter. Ud på et lille eventyr med Sus igen i nat? Ja, hun er ledig. Jeg sender hende over." "Tak." Valter lægger på, og mærker forventningens varme glæde i sit brystcenter, stråle ud i nervebanerne.

Hun er dejlig Sus. Hærget, udslidt, træt, noget slasket - og usigeligt dejlig. Han skynder sig hjem, stadig afgørende mærket af gårsdagens og nattens indtag, og dog målrettet og fattet som sjældent. Han finder endda vej til det krakelerede lille spejl der hænger i snoet ståltråd, sømmet til væggen ved siden af køkkenvasken, væder sine fingre i noget snavset grydevand, og retter nogle få stridende hår ind, der står ret ud fra hovedet. Registrerer

i spejlet mundvigene bævre, i noget der engang blev til et smil og nynner med sin fyldige, dybe stemme "Love me tender, Love me sweet, never let me go. You have made my life complete, and I love you so." Mundvigenes bæven forløses nu i et sagte smil, der afslører et mix af tænder, huller og tandstumper, og en sjælden følelse af selvsikkerhed suser et kort øjeblik forbi. Uudgrundeligt lader den sig ikke fornægte. Uanset hvor uopfyldelig, irrationel, modsætningsfyldt og uigengældt Valters kærlighed til Sus altid har været, forbliver den i sin egen livsbane som en planets kredsløb om solen. Urokkelig, støt og livgivende. Forløst eller ej? Det lader kærligheden hånt om. Forløsning tilhører det verdslige liv, hvorfra kærligheden er hævet i sin gejstlige tilstand.

Kærlighed er for guder og for guden i mennesket. Og min gud hvor Valter elsker Sus. Tilstrækkeligt til at han trods smerten, savnet, håbløsheden og fornedrelsen stadig ønsker den, vil mærke den, sanse dens brusninger i årenerne, stærkere end nogen anden rus. Tilstrækkeligt til ikke at bryde sig om heroinens totale tab af kontrol og ultimative sanseløshed. Fordelene ved alkohol- og galarmisbrugetss mildere rus er tilstrækkeligt tab af kontrol, smertelindring og visionsløshed til, at det lige er til at acceptere at blodet stadig pumper i venerne OG der er tilstrækkelig tilbageværende sansning af kærlighedens grundlæggende vilkår, ønske af liv, også om det så kun hovedsageligt er på ondt.

Lyskeglen fra forlygterne reflekterer flygtigt i spejlet og han hører som sædvanlig to korte dyt fra hyrevognen, efterfulgt af dieselmotorens dybe, tikkende tomgang. Han skynder sig ud til taxaen, sætter sig som altid på bagsædet, og ser Sus har taget den blå på. Hun er særligt smuk i den blå. Hvilket under hun lige har taget den på i aften. Jeg kan mærke hun vist også er ude på noget i aften. I aften. I aften er Sus vist ude på noget. "Love me tender." Godaften Sir, hvor går turen hen", blinker Sus' glimtende, dybe øjne i bakspejlet. "Bare køør efter meteret bæb', ingen ved hvor vi skal hen".

Sus drejer den store vogn i gang og slår taxameteret til, kører op til hovedvejen, forbi Hammeren som Valter havde slingret fra få timer forinden og når lige at dreje ned ad Billesborgvej før hun slår taxameteret fra igen. Valter har alligevel ikke mønt at betale med, og hun finder selskabet af sin gamle ven bedre end at sidde og lumre i den stille novembemat, ventende på en tur der efter al sandsynlighed ikke løber ind alligevel. Og hun har netop været ved hærfulgenes sted med roser. Valter sidder tavs på bagsædet og nyder den tunge Mercedes trække roligt gennem Herfølges gamle bydel, inden den når mere åbent land og fører dem ud mod havet. Valter ånder frit i Sus' selskab når de er alene sammen i bilens tætte, lille rum, og tænker igen tanken der har runget som et evigt ekko i hans hoved det meste af hans liv, sået den dag i skolens gymnastiksal af Anni med pistolen og siden forstærket af deres lange tid sammen i sjakket. "Mon hun også

elsker mig, bare en lille smule?"

Sus holder meget af Valter. Han er en god og tro ven. Hans stille, fåmælte og tydelige tilstedevær, spreder en smittende aura af ro omkring ham. Stilhed folk selv hviler i, med roligt åndedræt og tankebaner der frit følger hinanden, den smittende stilhed der gør det tavse selskab fyldigt og givende, og sender andres tanker på samme frie tankeflugt dragende ned i samme åndedragsfrekvens. Stilheden der siger mere end ord. Helt modsat den larmende stilhed Sus oplever med langt de fleste. Kunder som venner. Når hendes tankebaner udelukkende beskæftiger sig med stilheden, og hvordan den virker, og hvad den anden mon tænker, og hvad skal jeg finde på og mon han ikke snart siger noget inden jeg bliver sindssyg. Den stilhed finder hun forfærdelig til det pinefulde – og pinlig. Ofte styrer vi så ikke hvilken stilheds- eller øvrig bevidsthedstilstand for den sags skyld, vi befinder os i. I hvert fald ikke hvis vi lader bevidstheden styre. Er der noget den er rigtig dårlig til, er det at styre noget som helst. Det klarer kroppen, og instinkterne langt bedre. Og netop det var Valters store styrke. Han hvilede ybt i sig selv og i sit altid rolige åndedræt, sin

tillid til at lade krop og instinkter styre. Det trods uoverskuelige hobe af personlige udfordringer, sorg, død og ulykke, misbrug og flugt. Så kan man altid diskutere hvor godt det går, med den livssituation han virker fastlåst i, men nu er historien jo også først lige begyndt!

Solen har rejst sig dovent og modvilligt af havet og blander sin glans med det skiftende skydække, en frisk vind sender over himlen. Sus svinger over prambroen og Tryggevælde å, der skiller hovedlandet fra Stevns, og holder ind på den lille plads bag kiosken, der altid åbner ukristeligt tidligt, i håb om et par morgenfriske vil afprøve deres fiskelykke. Sus langer en halvtredser om til Valter på bagsædet "Jeg tager en med og køb lige nogen smøger."

Det blæser koldt ind fra havet og Valter går foroverbøjet mod vindtrykket og ind i den lille kiosk. I røgsløret fra pakkens sidste Cecil sidder Sus i den store kabine og stirrer tomt frem for sig, i en ensomhed så knugende så ingen nogensinde vil kunne gøre hende selskab. Måske det *er* for sent, mærker Valter, da han mødes af Sus' indelukke på vej tilbage til vognen. Måske hun deler min skæbne og kun vil elske den ene idiot. Modet og håbet der havde styrket ham og fundet nærvær på turen herud, forsvinder i et nu, og erstattes af den kendte fortvivlelse, som er blevet en nærmest fast fysisk bestanddel af hans krop. Helt undtagelsesvis vælger Valter forsædet, åbner elefanterne med lighteren, tænder en smøg, lader flaskehalsene klikke, inden de begge drikker i store fyldige slurke. De sidder i det kolde novembermorgengry, kigger begge med tomme længselsfulde blikke ud over havet, mod hver deres uopnåelige elskede. Røgen fra smøgerne tætnet en stilhed der igen siger mere end ord, og som så ofte får det Sus til at ramme Valters tanker og han hører hende hviske "Alle kan ha' brug for en ven." Det salter Valters gabende sår. Han åbner fordøren for at sætte sig om på bagsædet igen "Kør videre ud i natten bæb", ingen ved hvor vi skal hen."

Sus vender vognen, drejer tilbage over åen og kører til venstre mod Vallø. "Vi skal ha' tanket" siger hun stille. Jeg skal sgu også snart ha' tanket - mer' end blot en tanke, går det gennem Valters hoved, mens han stirrer ind i tælleren hvor liter og kroner hypnotisk fører ham ind i en ny døs. Fjernt hører han Sus' melankolske nynnen, det sædvanlige lille vers "Hvor kan jeg plukke roser, hvor ingen roser gror. Hvor kan jeg finde kærlighed, hvor kærlighed ej bor.". "Jeg må sgu se at finde melodien", brummer han stille frem for sig. Han ruller vinduet ned og beder Sus, der står trippende og frysende med tankpistolen, stadigt fjernt nynnede. "Kør mig hjem". "Allerede, er der noget galt Valter? Jeg skal

først aflevere vognen kl. 9. Vi kan godt køre et par timer endnu." "Kør mig hjem for helvede Sus. Den må findes derude den skide melodi." Sus vil fortsætte sin overtalelse om forlængelse af turen, men mødes af Valters russlørede og dog faste blik. "Kør nu bare Sus. Ingen ved hvor vi skal hen." Sus sukker, drejer den store diesel i gang og kører tilbage mod Herfølge. "Ingen ved hvor vi skal hen, min ven. Ingen ved..." Valter sidder igen i den grønne lænestol. Det er overskyet og en stille regn trommer mod ruderne, stuen er mørk og kold. Han er træt, har lyst til endnu en elefant, og overvejer at gå på Hammeren, men noget holder ham tilbage og Brønderen har garanteret heller ikke åbnet endnu. Der er alligevel sket noget her til morgen. Han mærker noget ukendt dybt i sig. Noget der ikke plejer at være sådan. Nyt. Der er ligesom noget indeni der har flyttet sig. Han har for første gang så længe han overhovedet kan huske tilbage, lyst til at være ædru. Måske endda mærke noget mere – men hvordan? Han føler sig træt, udmattet af den nye, ubekendte energi i kroppen. På en gang sidder han som lammet i stolen og har lyst til noget for første gang i årtier. Han aner ikke hvad, hvordan, hvorfor; men registrerer tilstanden, som et lille barns begejstrede forbavselse over tyngdekraften. Hvorfor skal han gå i seng? Hvor skal han nu gå hen? I kirke? Nej for helvede, det er sgu for latterligt. Besøge den gamle? Det er sgu endnu længere ude, han har jo ikke set Skipper Bent i hundrede år. Valter sukker dybt, det er sgu nok det sædvanlige når det kommer til stykket, en lille krusning på havet inden det igen bliver blik. Jeg skal vist ikke nogen steder. Ingen ved hvor vi skal hen.

Ingen ved hvor vi skal hen

*Bare kør efter meteret baby
Ingen ved hvor vi skal hen
Jeg ser du har taget den blå på
Du ved jeg syntes du er særlig smuk i den
Månen er høj det er en stille nat
Det er en klar det er en sommerfuglenat
Kør ud i den baby
Ingen ved hvor vi skal hen*

Ingen ved hvor vi skal hen

*Der er åbent ved Prambroen
Vi holder lige så stille ind
Det blæser koldt ind fra kysten
Jeg tænker det måske er for sent
Du svarer med en månehvisken
Alle kan ha brug for en ven
Kør videre ud i natten baby
Ingen ved hvor vi skal hen*

Ingen ved hvor vi skal hen

*Må ha tanket mer end blot en tanke
Må se at få fundet melodien
Blandt alle de tusinder af sange
Må der da være mindst én der er min
Sidder i stuen, stirrer udi mørket
Hvorfor sku jeg gå i seng
Skal vist ikke nogen steder
Ingen ved hvor vi skal hen*

Ingen ved hvor vi skal hen

2 Valters Vals

Det lå ligesom i kortene at Valter skulle gøre karriere indenfor det maritime. Han havde altid set overdrevent op til sin far, Skipper Bent, der efter en gloriose militærkarriere var blevet havnefoged i Køge. Som børn har det med at forgude fraværende fædre det mere, deres karakterer til trods, for Skipper Bent var i bund og grund en forsmået og korrumpet drukkenbolt, der udøvede hans ringe magt efter sit uudgrundeligt skiftende humør. Han lod sig let bestikke til at lade hvilket skib som helst, tomme beholdningen af spildolie ud i havnen, for tilsvarende smørelse af hans altid tørre tunge.

Lige siden Valter i femte klasse i Herfølge

Skoles gymnastiksal så amatørscenes opførelse af "Anni Get Your Gun", med åndeløst lækre Sus fra 8. som Anni, havde han drømt om teaterscenen. At det aldrig skulle lykkes ham at forene faderens forventninger om at følge i hans fodspor, med hans egen indre gnist for de skrå brædder, stod for altid som en bævrende modsætning dybt i hans skrøbelige sjæl. En bæveren han ikke så nogen anden udvej for, end at dulme i et misbrug der landede ham midt imellem drømme, håb og skuffelse - i et stort intet der ikke lige lader sig forløse.

Mens Valter ventede på det store sceniske gennembrud, udøvede han sin gerning gennem en tvivlsom karriere som løsarbejder på Køge Havn. Her slæbte han for dagen og vejen med losning og lastning af skibe, sammen med det faste sjak: Rugbrød, Joken, broren Piraten Kaj, Sørøver Finn og Sus, hvis skuespillerkarriere både begyndte og endte som Anni. Hun fornøjede nu mandligt selskab med overbevisende korporlige ydelser, ofte mod betaling i de naturalier der nu flød mellem dem, som det overvejende ernærende indslag, bestående af stærkøl og brændevin. Og da hashen for alvor gjorde sit folkelige indtog sidst i 70'erne, blev en velfyldt chillum ofte set vandre fra hånd til hånd gennem sjakket, som et nyt nærende tilskud til det daglige misbrug.

I 70'erne tog automatiseringen af det fysisk hårde manuelle arbejde for alvor fart, og da udbuddet af fysisk arbejde svandt drastisk, måtte løsarbejdernes indtægter suppleres af mere lyssky affærer. Det var almen plat og svindel med alt fra lommetyverier fra turister, et bræk i en pølsevoan eller hos marskandiseren og lignede smårapserier, der desværre sjældent rakte til at dække meget mere end det daglige misbrug. Som socialismen gik mod sin undergang disse årtier, udøvedes den i praksis blandt sjakkets løsarbejdere. Havde man til bajere, sprut og dope, delte man til der ikke var mere at dele af. Og havde man intet, fik man enten hældt ombord af dem der havde, eller gjorde store planer for det næste kup, der altid gerne skulle bibringe endeløse forsyninger. Så hvad der ikke lykkedes i praksis bag det europæiske jerntæppe, udspillede sig dagligt på Køge Havn. Alle i sjakket ydede efter evne og

modtog efter behov – om end behovene aldrig helt lod sig stille. Det lå i misbrugets natur at målet var at sænke bevidsthedsniveauet til et spædbarns, og selvom alle i sjakket ofte, og på skift, gik i dørken, fortsatte de drømme og håb eller hvad hver enkelt nu flygtede fra ufortrødent, i deres projektioner som uforløste savn.

Valter manglede grundlæggende sin fars anerkendelse. I første omgang blot anerkendelse af at han rummede en passion. En livsnerve. En ild brændende i kroppen. Et ønske om at opleve sig hørt, taget alvorligt og føle sig udlevet. Al den energi Valter kastede i at åbne Skipper Bents øjne for hans ønsker, drømme og talenter, blev suget ind i et mægtigt sort hul i faderens bevidsthed, et blindt spot uden forbindelse til nervesystemet. Skipper Bent fattede intet som helst. Skuespil, musik – ja kunst i det hele taget, blev i hans øjne både lavet og konsumeret af bøsseøve, som undskyldning for deres misdannede seksualitet. En træskovals og en western med John Wayne kunne lige gå an, for der var det til at se at det var ordentlige mandfolk der gik til makronerne. Alt andet var bare undskyldninger for at komme til at pule en anden mand. Om der var andre end Valter der kendte grunden bag denne tilsyneladende hysterisk, homofobiske foragt, vides ikke, men Valter havde en aften i barneårene set sin far sidde og spille den af på lokummet under et besøg på farfarens gård, og efterfølgende tilfældigt set en side af et bøsseblad i lokumstønden. Når Skipper Bent var ordentligt lakket til blev han nu også særdeles kærlig og omfavnende overfor de andre mænd, mens han rev sig i skridtet uden blusel. Valter måtte derfor bære sin dybe længsel efter faderens anerkendelse og teaterscenen i samme buket, selvom han faktisk havde høstet stor

anerkendelse for sine optrædener i ungdomsårene på gymnasiet.

Valters hjerte brast første gang han oplevede Sus synge ”Jeg kan holde tonen meget længere end du kan” og endegyldigt den dag han første gang begav sig i lag med hende i smøgen bag Guld fisken, formodest 100 kroner. Det skulle også blive sidste, for prostitutionens ydmygelse lader sig ikke forene med forelskelsen. Der var dog intet i hjertet at komme efter, for Sus havde for længst tabt sit til slængets ukronede konge, Valters bror Piraten Kaj.

Piraten var i den grad blevet tilgodeset, både hvad hans overlegne fysiske styrke og velskårne tungebånd angik. Han var sjakkets talsmand, de sjældne gange der var brug for en sådan. Det skete at en og anden arbejdssøgende fik forvildet sig ned på havnen til morgenens mønstring, hvor dagens arbejde blev udbudt og fordelt. Det var som hovedregel personer af anden etnisk herkomst, og selvom de ikke fattede en brik af hvad Piraten spyttende af foragt råbte mod dem, var de færreste i tvivl om budskabet, og skyndte sig følgelig at fortrække. De få der trodsede de mundtlige advarsler endte som regel med at plaske rundt i det plumrede havnebassin, dersom de kunne plaske.

Piraten Kaj var, som det sig hør og bør for ledere af socialistisk organiserede grupperinger, ligesom sin far Skipper Bent, dybt korrumperet. Han lod sig gerne bestikke af både skippere og aftagere af godset, for at presse prisen sjakket skulle have for en losning eller lastningsopgave, så han selv kunne stikke nogle ekstra hundrede i lommen. Og så længe Sus’ udseende virkede tiltrækkende nok til at kunne tilfredsstille liderligheden hos mænd af

alle typer og samfundslag, holdt han en ganske fornuftig biindtægt som hendes alfons. Alle kendte til hans forkastelige og umoralske handlinger, ingen turde nævne deres mishag og afsky af frygt for at blive gennemtvævet og måske udelukket fra sjakket, hvad der var adskillige eksempler på – og alle hadede Piraten, undtagen Sus og Skipper Bent.

Skipper Bent lagde nu heller aldrig skjul på hvem der var hans foretrukne og Valter havde altid følt sig mere end forbigået til fordel for broderen. Kaj var solariebrun, firskåren og muskuløs, havde en kraftigt bølget blanksort manke, et bredt ansigt med stærke markerede kæber, mælkehvide tænder i et bredt grin og tindrende blå øjne. Altid velklædt i åbenstående skjorter, store ringe, halskæder, lyse garbardinebukser med vige ben og velpudsede, blanke hvide sejlersko. Valter derimod, fremstod som et bette skvat. Høj, langhalset og ranglet, med duvet nakke og let krum ryg, som bar han altid på for meget, et langt magert ansigt med en stor spids næse og indsunke øjne, der i deres mørke kroge udsendte et vigende blik fra en ubestemmelig grågrøn grumset iris. Allerede først i tyverne var Valters tindringer blevet så høje og issen så tydelig, så de fleste som moden nu foreskrev, havde raget kronen helt fri for hårvækst. Valters udseende havde dog givet ham den lille fordel, at den havde forskånet ham for forfængelighed af enhver art, det gjorde alligevel ingen nytte. Derfor sås han også ofte klædt i stumpe slidte blå eller brune fløjlsbukser, særdeles udtrådte russkindsstøvletter og en højhalset mørk t-shirt. Tøj der var behageligt at have på, og gangbart i de fleste vejrlig. Valter var så undselig og sølle at han var den eneste i sjakket det aldrig lykkedes at få et øgenavn. Han havde selv forsøgt at markedsføre indtil flere: Vilde Valter, Okker (efter sit store danske skuespillerforbillede), Skalter (og Valter) men ingen af dem havde bidt på. Øgenavne kan man ikke selv opfinde, de dropper ned fra himlen, og er der bare, som hans bedste ven Sørøver Finn havde bedyret en dag Valter havde delt sin beklagelse. Det eneste der forekom besynderligt ved de to brøders store forskelligheder i både kroppe, fremtoning og sindelag, var deres stemmer. Valters stemme var dyb og myndig, havde en autoritær og

fyldig tone, der, hvis man ikke lige havde ham i øjesyn, kunne smelte ethvert pigehjerte; mens Kajs stemme var en lys, knækket piben, der fik alle til at vende sig en ekstra gang og smile overbærende til den kranke skæbne, at skaberen havde udstyret et så lækkert stykke mandfolk med en så spinkel fistelstemme.

Rugbrød og Joken hører vi ikke meget om, og det med god grund. Udover ikke at have nævneværdige brikker at flytte rundt med, ville de kunne indgå i en hver gruppe, som det anonyme baggrundsfyld nogens skæbner lader til at være beseglet af. Midtbane på det lavest rangerende fodboldhold, tredjekornetter i et provinsskoleorkester eller buske i en amatørteateropsætning af rødhætte. I vor historie, som drukkammerater og håndlangere ved uanset hvilken opgave der var forestående. Folk der stadig den dag i dag ville kunne købes for en bajer – til deling!

Valter og Sørøver Finn havde kendt hinanden siden de tidligste barneår. Da det stod klart de kom i klasse sammen, arrangerede mødrene at de kunne lege sammen et par dage om ugen. Så slap de for at have dem rendende og ungerne havde et kendskab inden de skulle begynde i skolen. De boede få hundrede meter fra hinanden, Valter i en nybygget stor muremestervilla på Åhmansvej og Sørøver Finn på den forkerte side af hovedvejen, i en lille villa fra 30'erne, beliggende i skovbrynet bag Påskebjerget. Valter kom fra det bedre borgerskab, med en far der først tjente som officer i søværnet og endte som flotilleadmiral. Efter en voldsom duktur, hvor han havde lagt lige lovligt kraftigt an på forsvarsministeren måtte han forbitret forlade hæren for at blive havnefoged. Moderen til de to drenge holdt hjemmet, med ung pige i huset og deraf følgende håndstrøget sengelinned, haveselskaber med kammerorkester og tåkrummende, udstillede, vandkæmmede drenge. Sørøver Finns far var fabriksarbejder mens moren gjorde rent og serverede til

selskaber.

Valter og Sørøver Finn voksede begge op i 60'erne, inden barndommen blev institutionaliseret, og børn blev parkeret i institutioner allerede fra et-års alderen. De tilbragte dagene på stræder og veje, i skove og anlæg med udfoldelse af fantasier hentet fra den eneste tilgængelige tv-avis kl. 19.30, eller de engelske og amerikanske serier som vandt indpas i netop denne tid. Den første månelanding udspillede i en stor udhulet træstamme, tildynget med alskens skrammel fra skrotbunker rundt omkring, kasserede brødristerere, carmen curlers, lakplader, dimser og dingener. Bob Beamon sprang ind i næste årtusind i sandkassen ved mergelgraven, Beckenbauer spillede med uhørt arrogance i anlægget ved spejderhytten og Roger Moore og Danny Wilde drøede rundt på cykler som De Uheldige Helte på fabriksområdet omkring Frøhandelen. Sørøver Finn gik ud af skolen efter 9. klasse, fik en læreplads som blikkenslager, fik en gnist fra en skærebrænderopgave i øjet på andet år, mistede synet på det ene øje, og vandt det rammende øgenavn. Det fik ham til helt at miste modet, droppe lærepladsen og han fandt sammen med sin barndomsven på dokken i Køge. Valter kom i gymnasiet, høstede som sagt stor succes ved den årlige musical, men fandt det boglige så kedeligt og uinspirerende at han droppede ud af 2. g, for at hellige sig en skuespillerkarriere. For at tjene til dagen og vejen tog han arbejde på dokken i Køge, hvor også hans bror og bedste ven arbejdede – og ikke mindst røg, drak og piftede efter piger.

Dybt had og foragt er for svage udtryk til at beskrive de følelser Sørøver Finn nærede overfor Piraten Kaj. Kaj havde bollet Sus tyk og de fik en hjerneskadet unge, uden tvivl som følge af den overvejende flydende og røgbårne næring moderen indtog under svangerskabet. Selvom "Den Lille" aldrig kom til at tale, øjnene sad dybt og tæt med en kraftig skelen, og tungen fyldte en stor del af mundtøjet, var han en livsglad charmetrold, der med sit humør og tilgang til tilværelse kunne lære menneskene omkring ham langt mere, end de kunne lære ham – hvis de ellers kunne åbne øjnene. Det forhindrede rusen desværre, og Den Lille hensygnede det meste af sin

tilværelse i sit eget selskab, i klapvogne, fastspændt til bordben på værtshuse eller stuvet af vejen på anden vis. Piraten benægtede fra første øjesyn fadderskabet, hvilket øgede Sørøver Finns utilgivelige stilling og grundfældede afsky. Sus slog Kaj også hånden af ved samme lejlighed, Den Lille og hende hørte jo ligesom sammen, og Kaj gav aldrig en skilling til hverken Sus eller barnet, og vedblev med at kræve halvdelen af den betaling Sus fik for et knald. Mistænkte Piraten hende herefter for at snyde, behøvede hun ikke lægge øjenmakeup de næste par uger.

Valter er god ved Den Lille, og den eneste i sjakket der nogensinde har set igennem Den Lilles anderledeshed og talt direkte med ham. Alle de andre har altid optrådt kejtet uden at vide hvilket ben de skulle stå på og endt med at ignorere Den Lilles tilstedeværelse, og dermed fulgt faderens eksempel, der jo nærmest ignorerede ham inden han ramte gulvet. Valter derimod så ham altid direkte i øjnene, og talte til ham som enhver anden "Hej min dreng, er det ikke skide irriterende at være bundet til baren? Kom nu skal jeg løse dig fri.", hvorpå Den Lille nu kunne kravle undersøgende rundt i rummet – som alle andre børn!

En dag blev det Sørøver Finn for meget. Han havde fået 5 gram coke stukket i lommen, som ekstrabetaling for losning af et skib, hvilket han sniffede i en lang bane. Det inspirerede ham til hvad han anså for at være en heltedåd overfor sin bedste ven. Med en skarpladt pistol kravlede han famlende, med træbenet dinglende, op i toppen af havnens kran, tømte hylstret nedover Piraten Kaj, mens Kaj med sin pibestemme havde forsøgt at tale Sørøver Finn ned, og ramte med et af skuddene lige midt mellem øjnene. Godt og heldigt ramt fra den afstand – hvis man da ser sådan på det.

Valters mor går efterfølgende i havnen i sorg over at have mistet sin søn. Flere mener dog at have set Skipper Bent i mistænkelig nærhed og håndgemæng lige inden plasket, men han slap for videre tiltale og for at gøre Sørøver Finn selskab i kachotten. Finn fik 15 år for mordet på Kaj. Valters misbrug tager en drejning der truer med at tage livet af ham. I dunkel selvmedlidenhed over at have mistet både sin mor, sin beskyttende bror og sin bedste ven, dænger han sig til, i alt der kan forstærke forglemmelsen: morfin, sprut, tjald og coke når han sjældne gange havde penge, ligthergas, opløsningsmidler og finsprit når han som oftest var på røven. En dag pantsætter han endog det eneste han har svoret aldrig at ville give afkald på, hans mors vielsesring, og så kun for det halve af det beløb han havde afslået hos Panteren dagen forinden – 20 kroner, eller en gråspurv som det hed i jargonen.

Valters vals

*Din ring er end ik´det halve værd
Af det tilbud du afslog i går
Si´r Panteren og kaster en gråspurv
Brillantinen spejler anger i hans hår
På havnen er der ikke flere sække at
slæber*

*Ikke flere barer, tøjter og mænd
Med en lønningsdagsbrandert*

*Ikke flere skjulte gibbernakker
Når kulde og havgus slår ind
Ikke flere idioter at snakke med
Ingen, intet, ingenting*

*Hellere for tidligt end for sent
Det var jo heller ikke sådan ment
Noget for noget og alting til sin tid
Du ved at det lønner sig altid med flid*

*De stræbsomme vinder og de tavse må gå
Den lange vej mod porten for blot at se på
Aldrig nej aldrig ler den sidste bedst
Altid slaver til fods og herremænd til hest*

*Der tændes ingen lygte mer´
Ud for mændenes hjem
Valter drømmer om en gang igen
At mærke kulstøvet mod sit skind
Høre ankerkæderne rasle
Se skipper bugte hende ind
Blandt kuttere og pramme*

*Der gungrer et par krykker på gangen
I døren står Sørøverfinn
En kulsæk gav ham hans træben
Og han vil aldrig bytte tilbage igen*

*Hellere ha´ eget brød og leve lidt
Aldrig at skylde men betale hver sit
Kæmpe for Gud for dronning og land
Bevandre sin skæbne som en mand*

*Kun tåber vil skyde til måls
Der går ingen ild nej der brænder intet bål
Blot en ensom flamme
der lyser alle over en læst
Altid slaver til fods og herremænd til hest*

Slaver til fods og herremænd til hest

3 Hænger på Hammeren

I den snævre smøge mellem Skipperkroen og Guldfisken lå Mændenes Hjem. Et herberg for søulke, udslidte havnearbejdere, ensomme særlinge og slige kranke skæbner. Alle mænd for hvem det ikke var lykkedes at følge den slagne vej, med lille kone fimsende rundt med støvekost, pottes og pander, et par snottede unger og noget vogntøj i carporten som det væsentligste statussymbol. En mand er ikke en rigtig mand hvis han ikke har vogn, som Bent udtrykte det. Ingen af de mænd der betragtede mændenes hjem som *deres* hjem var rigtige mænd, og det var blandt andet derfor det oplagte sted og faste residens for alle i sjakket. Indenfor delte en fordelergang huset op i fire små værelser forned og foroven to små og et større. De to af værelserne nedenunder deltes af henholdsvis Rugbrød og Joken i det ene og Valter og Sørøver Finn i det andet. Ovenpå residerede Piraten Kaj og Sus, indtil Den Lille kom til. Herefter sov Kaj sjældent i Mændenes Hjem men på en briks i baglokalet til havnefogedkontoret. Rummene nedenunder var små og mørke, uden vinduer, kun belyst af en nøgen pære der dinglede ned fra loftet. Møbleret særdeles sparsomt, et par madrasser på gulvet til at sove den ud i, et par træstole og et lille bord. Lejemålet bestod også af et ganske lille køkken, hvor der højst kunne opholde sig en ad gangen. Her stod en kogeplade og et køleskab. Begge blev meget sjældent anvendt, og ingen ønskede end ikke deres værste fjende at åbne et af køleskabene, da man aldrig kunne vide hvilke sære skabninger og tvivlsomme bevidstheder der havde udviklet sig derinde i mørkets bakteriebefængte skjul. Køkkenvasken rummede beboelsens samlede samling af fajance, i flotte blågrønne, behårede svampeangrebne nuancer. Rundt omkring i lejlighederne fandt man vidnesbyrd om det

overvejende fødeindtag, tomme sprut- og ølflasker, hovedsageligt fra snaps og stærkøl. Værelsernes beboere anvendte nu også fortrinsvis rummene til at sove den ud i. Undtagen Sus, der som husets enlige høne, indimellem havde "Den Lille" med inde for en middagslur, eller i ly når vejrliget var strengest. Det store værelse ovenpå tjente også som en form for erhvervslejemål, da det var her Sus ydede sine tjenester. Her stod en gammel messingdobbeltseng, beklædt med godt gennemglet mørkerødt satin, og da det yderst sjældent blev skiftet, var besudlet med adskillige prøver af de besøgende herres mere intime kropsvæsker. Sus indskærpede, som et af sine få principper, at mændene brugte kondom, men hun var dog ikke mere principfast end at et par hundrede ekstra kunne fixe det. Smøgen udenfor var perfekt at trække i. Alle trængende i købstaden, kendte til ydelserne der blev udbudt, og det var tilpas diskret til, at både ordensmagten kunne lade som ingenting, og se igennem fingre med de på papiret ulovlige ydelser fra verdens ældste erhverv. Familiefædre og andre lyssky elementer kunne snige sig uset ind, finde en pige og lave aftaler om udlevelse af seksuelle fantasier, der ikke lod sig udføre hjemme i ægtesengen. Sus og Piraten Kajs værelse var det største, og rummede foruden toilet og køkken, også et lille kammer, med en stor dobbeltmadras. Kaj foretrak trods alt ikke at sove i arbejdsværelset.

Især med tankskibe der anløb fra sovjetiske havne i Østersøen, Tallin og Leningrad, lod Skipper Bent sig bestikke til særlige aftaler om lodsningen. I stedet for at lodse lasten med kran, blev den skovlet direkte i jutesække nede i lastrummet og hejst op i kæder bundet til kranen. Fra kajen blev sakkende sat på lastbiler og enten kørt til importørens lager på den anden side af havnen, eller direkte til kunden. Det sparede både en del tid, statslig indblanding i prisen og ikke mindst lønninger, selvom løsarbejderne var de absolut lavestlønnede af alle ufaglærte faggrupper. Kulimportøren betalte skipperen på skibet under bordet, han var jo vant til bestikkelse, der nærmest var et must i forhold til sovjetiske myndigheder, og Skipper Bent fik lidt ekstra, hvilket var nødvendigt for at holde standarden i hjemmet. (En havnefogeds aflønning var

væsentligt lavere end en flotilleadmirals.) Endelig fik Piraten lidt ekstra, for at overtale sjakket til at gå i lastrummet og skovle kullet. Det var modbydeligt hårdt og beskidt arbejde. Kul tages med greb, hvis spidse takker skal høvles godt ind i kulbunken, hvilket kun lykkes ved stor kraft, så takkerne hindres i at stoppes på vejen af større kulstykker. Greben skulle nødtigt komme halvt lastet ud af bunken. Kulstøvet hvirvledes op og gjorde luften tyk og sort, og støvet satte sig i så godt som alle kropsåbninger: næse, ører, øjenhuler og mund. Dem der bar tynde papirsmasker for næse og mund, forskånedes kun for de større partikler, og måtte i tilgift lægge ører til hån fra de øvrige, rigtige mandfolk, der ikke anvendte sådan noget tøjsepjæt, og hvis helbred kun blev bedre af naturlige grundstoffer i bronkierne. Det krævede samling af alle kræfter for de fleste at bakse med de op til 70 kg tunge kulsække, og i det varme lastrum blandede sveden, der nærmest stod i stråler fra de bare overkroppe, sig med kulstøvet, og fik alle til at ligne afrikanske indfødte. Det hårde og støvede arbejde skabte en naturlig tørst, der ustandseligt slukkedes af rigelige mængder stærkøl. Altid elefantbajere når der lossedes kul på denne måde, Piratens altid gangbare overtalelsesmiddel overfor sjakket og de øvrige løsarbejdere i lasten. ”Den her smider vi i sække, så er der lige så mange elefantbajere i kan høvle i jer”, peb hans stemme begejstret og med en knyttnæve i vejret, understregede han at det var mere end rigelig ekstrabetaling for det umenneskelige knokleri. Alle sukkede skræmte over hvad der forestod, men ingen sagde Piraten imod. De vidste det gik direkte til havnefogeden, og så var der ikke mere arbejde at få, det havde mange måttet sande gennem tiden.

Det store indtag af elefantbajere i lastrummet skærpede ikke ligefrem koncentrationen, når sækkene skulle have jernkæder om sækkehalsene, og jernkædens øje siden hægtes på krankrogen. Krankrogen kunne tage op til otte sække ad gangen, men hvem brød sig om at tælle, i den varme, kulstøvsmørke, svedige rus? En dag under losningen af et kulslib fra Leningrad rev en sæk sig løs under nedfiringen mod kajen, og styrtede ned over Sørøver Finn. Han nagledes til jorden af den tunge sæk, der efter 20 meters frit fald ramte ham med en

mægtig kraft. Finns højre underben knustes fuldstændig som var det af glas, under det vældige tryk. En ambulance ankom, og for en anelig sum fik Skipper Bent chaufførerne overtalt til at køre til møbelsnedkeriet i Torvegade, i stedet for på skadestuen, uden udrykning, for ikke at vække for meget opmærksomhed. Myndighederne skulle nødig have nys om der lossedes kul i sække direkte fra lasten, da det var noget af det første arbejdstilsynet forbød, efter institutionens indførelse midt i 50'erne. Inden afgang fik Sørøver Finn et ordentligt skud morfin, og da han kom tilbage til havnen nogle timer senere, på ladet af Skipper Bents longjohn, var det med et flot nydrejet egetræsbordben fastsurret under knæet. Sørøver Finn gik i forvejen med klap, efter ulykken med svejseværket under hans læretid, og nu var koreografien fuldbragt. Han kom til at elske sit træben, og den identitet og respekt det gav ham på dokken. Han var nu en ægte pirat og manglede kun en papegøje på skulderen for lige at give det sidste. Det skete så aldrig, Sørøver Finn hadede fugle, som alle andre på havnen i øvrigt. Det had gror naturligt i miljøer overskidt af mågelort.

Hvis Skipper Bent var snæversynet, bitter og i det hele taget en skidt karl, så var Valters mor, Ingeborg, et glimrende match. Sammenstykket

af både selv- og alle andre bebrejdende, skyldbetyngende, falsk og forloren i et præsentationsfokuseret omvandrende ulevet liv. Der var aldrig noget der var godt nok til Ingeborg. Hun syntes bedst om Kaj af de to drenge, da han var den kønneste og dermed mest præsentable. Ingeborgs

forskelsbehandling af de to brødre havde da også en noget mere subtil karakter end Bents direkte sårende tydelighed. Der blev ikke gjort forskel når et kakaoskæg skulle tværes væk fra ansigtet med en spytklat på fingrene, eller håret uophørligt rettes på plads ved sociale sammenkomster. Om det var når de mødte stationsforstanderinden i Brugsen, eller var til begravelse med mormor i Roskilde Domkirke, altid skulle der tværes spyt rundt i kraniet og håret gubbes. Begge brødre trak sig instinktivt tilbage i sikkerhed bag den spinkle kvinde, for at undgå ydmygelserne, men det lykkedes altid for Ingeborg at få dem linet op ved sin side, gjort til rette og stolt fremvist som eksemplariske repræsentanter for alderstrinnet. Hun stoppede aldrig med det, også om drengene så blev 14 og 16 og slog hendes arm væk i blank afvisning. De var hendes skjold mod al form for involverende social kontakt, og de sociale konfrontationer var stort set de eneste hvor hun fandt drengene gjorde ordentlig nytte. Når hun havde dem med, kunne hun line dem op ved sin side, og hele tiden rette sin opmærksomhed mod deres fremtræden, så hun undgik at forholde sig til samtalerne indhold, som hun altid frygtede. Tænk hvis nogen spurgte ind til noget hun ikke ønskede at forholde sig til. Tænk hvis nogen havde opdaget noget ved huset, haven, bilen, hende selv - et eller andet der kunne stilles spørgsmål til, som ikke svarede til det indre perfektionsbillede hun levede efter. For intet svarede i realiteten til det perfektionsbillede hun krampagtigt forstillede.

Når hun gjorde forskel var det altid gennem hendes handlinger. På fødselsdage fik Kaj altid sine livretter, store stege med bernaisesovs og waldorfsalat, islagkager med spruttende fyrværkeri, der blev båret ind af serveringsdamen med slukket lys i spisestuen. Valter blev end ikke hørt, men måtte altid selv på dagen gøre opmærksom på hvad han havde lyst til, og så blev det lige rettet til, så det var passende til gæsterne, der altid kom til selskab på mærkedage. Udover bedsteforældrene, stationsforstanderens, hotelbestyreren fra Hotel Påskebjerg med skiftende fruer, frøhandlerens og som regel også majoren, Bents eneste ven i livet og yderst hemmelige elsker, hvis han da ikke lige forsvarede landet mod kommunismen. Fødselaren og broren

blev hurtigt efter måltidet forvist til deres værelser, bedsteforældrene gennet hjem, for at herrerne nu kunne samles i den ene stue, hvor de spillede l'hombre, drak store Courvosier til kaffen, og sidenhen Chivas Regal whiskeysjusser med soda, imens stuen fyldtes tæt med kvalmende os fra store Hirschsprung cigarer og majorens pibetobak. Damerne sad i nabostuen, hvor de spillede bridge, drak Drambuie og røg mængder af Kings cigaretter eller Caminante cigarillos. Al mændenes samtale handlede i hånlige nedgørende toner om spillet, og skulle en deltager en sjælden gang komme for uvane at komme ind på et mere personligt og vedkommende emne, som et forestående valg, eller en butiksdød i provinsbyen, blev der for et øjeblik pinligt stille i stuen, til den blev brudt af en vedkommende replik "Du skulle jo ikke have meldt tre spar, med kun kongen tredje i klør, når jeg havde meldt tourné respekt i ruder". Kvinderne sladrede på livet løs under spillet, især når alkoholens virkning for alvor havde løst tungebåndene, dog kun om kønsfæller fra de laveste sociale lag i byen. "Og tænk, så kom Yrsa gående der i brugsen, med gult tørklæde til en pastellilla blazer. Hun lignede en fremmedarbejder. Stakkels børn!" I stedet for at gå på værelset valgte Valter som regel at sidde på trappen i hallen og overhøre de sære samtaler, lugte til den stærke duft fra røgtobakken, nydende at der for en sjælden gangs skyld var en form for samtaler i huset, hvilket jo yderst sjældent forekom i det daglige. Selvom han i sin grundfølelse rummede et stort hulrum af forbigåelse, der naturligt var særligt stærk på hans fødselsdage, så han alligevel frem til dem, på grund af det absurde teater der udspillede i stuen.

Når familien var på ferie, som regel en uge i et lejet sommerhus i Tisvilde, hvor der var en strand Bent holdt særligt af at komme i smug, var det altid Kaj der sørgede for adspredelsen. Foreslog Kaj der skulle spilles matador blev der spillet matador, foreslog Kaj en tur i biografen, tog Ingeborg og drengene i biffen (mens Bent gik på stranden!). Foreslog Valter derimod et spil bob, var der ingen der havde lyst, og havde han spottet en film han havde lyst til at se, var det kun Bent der syntes det var en god ide. "Jamen så tag du med ham Bent, nu Kaj og jeg ikke har lyst.", ville

Ingeborg sige og Bent svare ”Aldrig i livet om jeg gider gå i biffen alene med den bumsede unge.” Bent drak fra morgenstunden, begyndte altid dagen som en anden amerikansk forstadsfrue med en godt ”krydret”, vodkamættet Bloody Mary, gerne mindst 3-4 solide Van Osten til morgenkaffen, og så var han ligesom i gang. Ganske få lagde mærke til hans beruselse, han holdt altid en rank, stolt holdning, havde en markant, støjende gang med hælene kraftigt markerende mod underlaget og talte altid højlydt i en kortfattet, kommanderende tone, med en meget tydelig, distinkt diktation – det uanset om han havde fået 5 eller 30 genstande.

Ingeborgs ægteskab havde aldrig været lykkeligt. Som datter af lygtefabrikant og folketingsmedlem for de konservative i Roskildekredsen, Hamsungs, der absolut hørte til Roskildes bedre borgerskabs spidser, efter at være blevet underleverandør af forlygter til General Motors samlefabrik i Sydhavnen, var det afgørende for familien at finde et godt og præsenterbart kort til mage. Blandt mange bejlere faldt valget på Bent, en stor flot officer i flåden, yderst præsenterbar, med gode manerer og en lovende karriere indenfor militæret. Bent havde charmeret hende med sin galante optræden og gode konversationsevner og han var en stor, mørk, flot fyr. Som på klokkeslæt dagen efter brylluppet, trådte Bents sande jeg frem bag forstillingen, og han viste sig at være en streng, tyrannisk og helt igennem selvoptaget drukkenbolt. Hvilket som bekendt også satte en stopper for militærkarrieren da det endelig blev afsløret at han stort set havde væltet plørestiv rundt i forsvar for det danske kongerige i årtier. Sex havde de yderst sjældent, der kunne gå år imellem, og de sjældne gange de var fysisk sammen lå han kortvarigt, tungt og prustende over Ingeborg, med lemmet trykket op i hendes anus. Det var modbydeligt på alle måder for Ingeborg, der var tæt på at besvime af ren og skær ubehag. Når hun talte efter, kunne det faktisk tælles på en hånd de gange han var kommet i hendes skede. På sæt og vis var det således et lille mirakel at de to brødre overhovedet var blevet

undfanget, eller hvad man nu skal kalde det, for hun havde nu, som sin mand, helst været foruden. Første gang hun fortalte om sit svangerskab udbrød Bent da også ”Satans! Unger er udelukkende til besvær, men en abort går jo ikke i vores kredse.” Ingeborg var overraskende nok ikke blevet såret, men havde stirret tomt frem for sig, som ind i det triste fængsel hun anså moderskabet for at være,

mens hun overvejede hvordan hun skulle skille sig af med fosteret.

EMCB spillede i en kælder på frøhandelen. Frøhandelen lå lige ved siden af en ås, Påskebjerget, en betegnelse danskere ynder at give højdedrag over en 10-15 meter. Bandet tog navn direkte efter omgivelserne med det mundrette Easter Mountain Cellar Band, i daglig tale EMCB. Som et af de første orkestre i Køgeområdet skrev EMCB deres eget materiale på dansk, og blev på den vis ifølge eget udsagn, både toneangivende og kult i amatørmusikmiljøet omkring Køge. Valter var ikke særlig god til at spille guitar, og blegnede noget i forhold til de tre andre, Bo på et gyldent Pearl sæt, Ivan på en Aria kopi af en Fender Precision bas, på et hjemmesnedkereret anlæg der ikke stod tilbage for originalerne, og frontfiguren Henrik Åstrøm på Fender Telecaster. Både Bo og Valter sang korstemmer i et Dane sanganlæg, med 4 10” i to søjlehøjtalere, der lød så dårligt, så de fleste hangarounds der hørte dem i kælderen havde vanskeligt ved at finde passende grimasser. Både Henrik og Valter havde købt hver deres Sound City guitaranlæg hos rødsnudedes Mogens i regionens eneste musikforretning Stokvis. Alle fire drenge gik på Herfølge Centralskole, i samme årgang, og da de i 8.-klasse måtte begynde i ungdomsskolen, mødtes de efter musikundervisningen i klubben ”Gutternes Badekar”, hvor de hurtigt fandt ud af, at de delte drømme om at blive de nye Slade, Sweet, Beatles, Bowie – you name

it. De begyndte med at spille coverversioner af Bad Moon Rising, Lodi, Let it be, I Wanna hold your hand og masser af Chuck Berrys: Johnny B Good, Maybellene, Roll over Beethoven osv. En dag havde Bo komponeret et instrumentalnummer, hvilket eksploderede en bombe i Henriks bevidsthed. Man kunne skrive sange selv! Det blev begyndelsen til en livslang sangskriverkarriere efter danske forbilleder som CV Jørgensen og Povl Dissing. EMCB spillede rundt omkring i lokalmiljøet, til fester, gymnasiearrangementer, talentshow's, i Køges musikklub Tangloppen, og høstede i egen selvforståelse nogen anerkendelse for deres originale stil. Valter brændte dog ikke, som de andre, for musikken, og fik aldrig rigtigt drive over guitaren, så en dag han mødte til øvning i kælderen var beslutningen taget. De havde lige øvet "Troen", med linjerne "Troen skulle kunne flytte bjerge, og hvad ved jeg/Har et bjerg jeg gerne vil ha rykket et stykke/Så hjælp mig med min tro og det vil flytte sig." Det stod klart at det blev sidste strofe i Valters musikerkarriere, da Henriks storebror, som havde rollen som bandets manager, i køkkenet over øvelokalet bekendtgjorde at det nok var bedre han helligede sig skuespillet, og at han var blevet en hindring for de andres udvikling. EMCB rykkede som bekendt aldrig for alvor, og Henrik ville have det på sin måde og nægtede at lytte til andres velmenende råd om at følge med tiden og lave mere main-stream sange, så han vedblev med at skrive i sit eget spor. De spiller endnu, den dag i dag. De nu gamle mænd får en basse og en god kop kaf, mens de synger Troen, fra kælderen ved Påskebjergs Cafe.

Sus gik længe i dyb sorg over tabet af sin elskede Kaj, og kom sig aldrig over det. Dulmede smerten som de øvrige i sjakket med sprut og stoffer, og fastholdt sig selv i misbrugets handlingslammende og ufravristelige greb. Til trods for at Kaj, mens han var i live, behandlede hende yderst respektløst, og endda forlod hende og lod hende stå alene med "Den Lille", da det viste sig han var handikappet, kørte hun tit forbi Hærfuglenes Sted, en tidligere grusgrav vest for Herfølge Kirke, der nu tjente som de ukendtes grav. Her strøede hun roser rundt på må og få, i lavningen mellem de høje skrænter.

Sommer og vinter holdt taxaen derude i mørket, mens Sus gik stille med rosenbuketten ad de knasende stenstier, ned til de ukendtes – og Kaj, for at strø sine blomster, hvor hun håbede han lå.

Efter 10 års afsoning prøveløslades Sørøver Finn fra det nybyggede Køge Arresthus. Han har været en eksemplarisk fange. Holdt sig for sig selv. Gungret rundt på sit træben og passet sine pligter og sit arbejde i smedjen. Aldrig gjort vrøvl eller væsen af sig, og derfor fået lov til at vedligeholde sit misbrug, med de varer resten af sjakket smuglede ind til ham under deres jævnlige besøg. Efter løsladelsen sidder han dagligt på Hammershus Cafe, oftest sammen med Rugbrød og Joken, Sus, Den Lille og Valter. Der er ikke mere manuelt arbejde tilbage på Køge Havn. Der blev længere og længere mellem skibene op gennem halvfjerdserne, og nu, efter ti års fravær, er det hele automatiseret, og betjent af ganske få fastansatte. Sus er nu så hærget og affældig af de mange års misbrug, at kun de færreste vil betale for at kneppe hende. Hun kører fast nat, hverdage, for provinsbyens hyrevognsforretning. Et job hvor udkaldene i løbet af en uge kan tælles på ganske få hænder. Rugbrød og Joken har begge arvet anseelige beløb efter deres forældres død, så de finansierer pligtskyldige vennernes misbrug, stadig i den samme socialistiske ånd der altid har hersket i sjakket. Valter fatter ingen stadig er i live. Han kæmper sig hver aften hjem i nærmest bevidstløs tilstand. Hjem til et lejet kammer i en kælder til en fabriksbygning på Kildevej. Den Lille griner og funkler, siger uforståelige lyde, savler og begejstres over det meste omkring ham. I bund og grund er han den eneste omkring sjakket der overhovedet har noget ud af tilværelsen.

Hænger på Hammeren

*Jeg fik min ring tilbage
Jeg tog mig i mit skind
Blæste et portræt af familien
Rundt i den kolde vind
Alt hvad jeg kan forsage
Læg glemsel ind deri
Fortiden ligger og ulmer
Dvalende vinterhi*

*Det er slet ik' forbi
De er der endnu
Hænger i baren på Hammershus
Rugbrød, Joken, Sus og Den Lille,
Valter, og Sørøverfinn
Hænger på Hammeren og drukner sorgen
Fra en tid de fuldstændig har glemt*

*Der gik et himlens suk
Om ved Påskebjerg Cafe
Fra kælderen spillede
Troen med EMCB
Skulle kunne flytte et bjerg
Ville ik' være til fals
Man kan stadig høre dem synge
Valter nynner med på en vals*

*Det er slet ik' forbi
De er der endnu
Hænger i baren på Hammershus
Rugbrød, Joken, Sus og Den Lille,
Valter og Sørøverfinn
Hænger på Hammeren og drukner sorgen
Fra en tid de fuldstændig har glemt*

*Kaj fik aldrig en sten
Ingen vidste hvad der sku' stå
Og Sus strøede sine blomster
Hvor hun håbede han lå
Nede fra perronen
Kører Haslev 48
Med Valter udi natten
Som det sig hør og bør*

*Det er slet ik' forbi
De er der endnu
Hænger i baren på Hammershus
Rugbrød, Joken, Sus og Den Lille,
Valter og Sørøverfinn
Hænger på Hammeren og drukner sorgen
Fra en tid de fuldstændig har glemt*

4 Tog til Katmandhu

Valter vrider sig i en brændende smerte og det pulserer i kraftige stød fra venstre hånd. Han ser i et tåresløret syn hånden dingle i ulvens savlende gab. Ulvens gule, lysende øjne stirrer ham direkte i fjæset som fra ondskabens mørkeste kroge, mens en dyb rallende snerren akkompagnerer fra halsens sataniske katedral. Forsøget på at flygte strander i mareridts velkendte labyrint, hvor døden er overlevelsesinstinktets altoverdøvende resultat, hvis man ikke genvinder kontrol over kroppen, der som modsvar sarkastisk forbliver i fastlåst lammelse. Tunge rustne ankerkæder gnaver om anklerne og holder ham lænket til sengen i et hysterisk, fast greb. Valter skriger efter hjælp af sine lungers fulde kraft. Pines af smerten skriget aflejrer i hans udtørrede hals. Der kommer ingen lyd. Jo mere han skriger, må han febrilsk i forsøget på at styre sin dødsangsts rallende nødråb, opleve at skriget udelukkende er en stum indbildsk rungen i hans bevidsthed. Fråden løber i store slimede søer af ulvens mund og samler sig i mægtige slimpytter på gulvet, marmorert med røde plamager af blodet fra Valters store åbne pulsende sår, hvor hånden var. Tørsten i Valters udtørrede hals, overvinder væmmelsen og frygten, og han drives instinktivt til at kaste sig i floden af fråde og blod, for at lindre sin tørstende døds kamp. Han drikker af den ækle substans i grådige slurke, og mærker forfærdet slimet størkne i halsen.

Kvælningsfornemmelser presser indefra mod hans øjenhuler, som vil øjnene poppe ud af hovedet hvert øjeblik. Ulven virrer med sit gigantiske grå hoved, åbner sit faretruende gab, hvorfra hånden nu dingler, og som i et sejrsskrig stikker den i et tindrende hyl mod stuens loft. Nu æder den mig, det bliver det næste, og sidste jeg gjorde i dette modbydelige, nådesløse liv tænker Valter. Han får i en mægtig kraftanstrengelse kæmpet sig tilbage på madrassen, der i samme øjeblik han ligger der på ryggen, igen fastlåser ham i lammelse, åben, sårbar og magtesløs. Aldeles udmattet. Han falder i en dyb, tom søvn.

Valter vækkes brat af en stemme fra lænestolen midt i rummet "If you don't behave I'm gonna press the red button" lyder fra den blærende fede mands sleske, skabagtige

stemme. "I'm really gonna press the red button, so be nice and a good boy now—otherwise." Den fede mand slår en skærende, hånlige latter op, og Valter forsøger igen at opnå kontrol over sin krop, vil overvinde sin lammelse, rejse sig af sengen og vriste den lille grå kasse med den røde knap fra den fede mand. "It's all gonna be over in just a second. A short glimpse, and then all will be nice and quiet." Hvisker den fede mand beroligende. Det beroliger sært nok ikke Valter, og ved at samle alle sine kræfter får han rejst sit udmattede, svedige legeme fra madrassen for at vælte rundt, ud på gulvet, knælende med panden mod gulvbrædderne, tilsølet af ulvens savl og hans eget blod.

Gennem svedperlerne hængende tæt i hans øjenbryn, ser han i et tåget syn et ungt venligt kvindeansigt titte frem bag stolen. Den mægtige fede mand sidder i stolen og leger med adgangen til klodens undergang som et barn leger med en legofigur. Han ser ikke ud til at ænse kvinden. "Kom, kom med.", hvisker kvinden, mens hendes hånd sløvt, lokkende - forsøger at vinke Valter til sig. "Jamen jeg skal jo forbi den fede mand" fremstammer Valter hæst, han vil ikke lade mig komme forbi, han slår os alle ihjel, med et klik går alt af i et drøn." "Jeg kender et sted vi kan gemme os, så der ikke sker os noget." Frister kvinden og lader sløret glide til gulvet så Valter kan se hele hendes ansigt, og smukke blonde hår, der bølgende draperer hendes nøgne skuldre. Det er jo for fanden Sus, Valter ser hende nu klart. Det er ikke en kvinde, men en ung pige på omkring de femten, med et frækt glimt i de dybe blå øjne og en sensualitet så lammende og stærk så Valter fuldstændig fryser i sin bedende stilling. Han har den stadig blødende armstump trukket ind under sig og der pulser tykt rødt blod ud i rytmiske stød. Hele stuens gulv er snart dækket af blandingen af Valters blod og ulvens slim. "Du er jo ung Sus, alt for ung til sådan en gammel, grim stodder som mig", stønner Valter. Pigen slår en skrallende latter op, højt og skingert hyler det i ørene og hans hoved føles som kan det eksplodere hvert øjeblik. Der dukker endnu et ansigt frem bag stolen, en kutteklædt skikkelse, hvor kun øjnene lyser mod ham som to stærke spots fra et omsluttende mørke. Skikkelsen peger på ham med en lang kroget finger, og vinker ham

til sig, med selv samme gestus som pigen førhen. Bag Valter på madrassen strækker magre, beskidte og forrevne arme sig mod

loftet i bøn om at blive taget op, i plagende bønner om at måtte frelses fra deres lidelser. Gulvet bliver i et nu omdannet til et oprørt menneskehav af de klagende, fortabte sjæle og Valter bæres af deres spinkle arme, rundt blandt dem, over dem i et pinslernes crowdsurf. Valter skimter den unge pige, Sus, i stuens hjørne. Hun kæmper mod en mægtig mørkebrun slange, med runde grønne aftegninger. Sus har et kraftigt sværd, alt for tungt til den spinkle pige, som hun hugger ind i dyret, men det ser ikke ud til at skade det, snarere forstærkes slangens vrede, og den hugger efter Sus i gentagne hurtige, kraftige ryk.

Piraten Kaj har nu taget den fede mands plads i stolen. ”Det var mig der sladrede om tyveriet af fars pengekasse. Han lovede mig hundrede kroner hvis jeg kunne afsløre hvem der havde stjålet den. I var sgu altid så nemme at få til at udføre mine planer, dig og Finn.” Kajs skingre, tynde latter får det til at risle ned ad Valters svedige ryg. ”Din lede stikker, jeg tænkte sgu nok det var dig, og så min egen bror.” Fortvivlelsen over brorens forrådelser bringer tårerne til at fosse i tætte strømme nedaf Valters ansigt. Danner klare render af hud i det blodige ansigt. Han brister i en dyb, skærende gråd fra det inderste af hjertekulen, og vrider sig i dybe skrig rundt på gulvet. ”Din lort. Din store forpulede lede lort.” Runger det i det lille rum. ”Altid skulle jeg stå alene. Jeg skulle bare ydmyges. Behandles som et dyr. Gøres lille, dum, snottet.” Fråder han. Al luft suges ud af hans lunger da knytneven med stor kraft hamrer præcist mod solar plexus. Han ligger helt stille. Rummet er helt tomt. Tavst. Nøgent. Køligt, klinisk og goldt som et kapel. I det fjerne hører Valter svagt en

trompet i halvt tempo spille ”Der er ingen bånd der binder mig” - i moll. Det er smukt. Befriende smukt. Bag trompeten, fra loftet i det lille kammer lægger basuner lange, klagende strøg under trompetens sagte messen. Valter kan igen trække vejret frit. Hele nattens mareridtstrængler fortrænges af den smukke musik, som en sær erindring i hans overbelastede sanseapparat. Spiller de for min begravelse, er jeg død? Hvor dejligt, endelig befriet, sukker han i et stort dybt åndedrag der skyller rædsler og smerte rensende ud af kroppens overbe

lastede fibre. Med ét sætter et mægtigt messingorkester, med alle typer horn ind: basuner, trompeter, tubaer, kornetter også træblæsere: klarinetter, fagotter, tværfløjter; tordner i et mægtigt truende crescendo ned i rummet. Den klagende Pinocchiomelodi bliver fortrængt af det overvældende blæserorkester. Orkesterets instrumenter fører hver deres melodi, som når et symfoniorkester varmer op inden en koncert. De spiller alle mod maksimal lydstyrke, og Valter trykkes smertefuldt indefra, som svulmer hans indre organer op i et forsøg på at undslippe larmen ved at forlade kroppen. Lydtrykket er enormt. Han befinder sig igen midt i det frådende menneskehav og må resignerende opgive modstanden, og lade sig føre af arme, ulv, unge Sus, den fede mand og Piraten Kaj. Det sidste han ser, inden hans banemænd endeligt lader ham opsluges af dæmonerne, er ulven der nu ligger lænket på madrassen, gnavende på hans afbidte hånd. Hans mors vielsesring sidder på lillefingerens yderste led.

”Valter for helvede ta’ dig en skarp mand. Hvad fanden skal du til at være ædru for? De er skidefarlige de kolde tyrkere der, du ved – Ronni Røvhul var sgu nær død af det, og se hvor han sidder i dag. Hjerneblødt og i rullevogn. Det er ikke det værd Valter, tag nu en slurk for fanden.” Sørøver Finn tvinger igen flasken for Valters mund og Valter opgiver sin modstand og lader snapsen løbe healende og varmt rundt i blodbanerne.

Gadunk, gadunk, gadunk. Sollyset stråler blændende ind af det åbne kupevindue og den varme, syrlige bjergluft skyller et klarsyn skarpt gennem Valters årer. Udenfor passerer

det mest oplagte postkort. Et idyllisk bjerglandskab i klare dybrøde, gule og dunkelbrune efterårsfarver, bølgende over de udstrakte bjergkamme i det sydlige Bulgarien. Han er alene i kupeen, kun i selskab med gadunk, gadunk, gadunk. Det må være paradiset, tænker Valter. Vidste ikke de havde lagt et spor forbi Edens Have, han undres videre, gad vide om der er anlagt station? Skal man mon trykke for at komme af? Nej, det er sgu nok et for underligt sted, jeg tager den til endestationen. Eden ligger vist heller ikke i Sydbulgarien når det kommer til stykket. Spiste han af æblet? Drak han af kundskabens kilde? Erindringerne er tågede og svage, og egentlig også ligegyldige.

Hvad er der med det med at mennesker bare vil forstå? De er nysgerrige, stikker deres små snottede næser i alt. Vil undersøge, føre i tabeller, artsbestemme og rubricere. Menneskebarnet suger uafbrudt næring til sig fra det øjeblik det undfanges, enten i form af mad eller viden. Hvad er det? Hvad gør det? Hvad kan det? Og siden, hvorfor? Hvordan? Vi driver som tømmer i en fossende, uuddømmelig nysgerrighedskilde, der vil undersøge og fatte. Vi fatter bare ikke en døjt, for der er intet at fatte. Der er ingen mening. Ingen grund til at forstå vi er her. Vi er her som aber er her - hunde, katte, fluer, mikrober. Vi roterer i en galakse i mælkevejen, der igen roterer i et system af galakser, der igen roterer i uendelige hobe af roterende galakser. Vi fatter det ikke, for der er ikke noget at fatte. Der er rotation. Og vi er med på rejsen, i et enkelt splitsekund, får forhåbentlig en oplevelse ud af det, og hvis ikke, så er det sågu vores egen fortjeneste. Vi værdsætter selv livet, forguder det, endog forgylder det, hælder det i en gigantisk pulje enhver har mulighed for at vinde. Og så knokler vi for materiel rigdom, lægger til side, laver forråd. Som æsler med en kæp bundet til ryggen drives vi frem af en gulerod hængende, dinglende i en snor foran snuden - for at kunne nyde så meget mere sidenhen. Og i det næste splitsekund er vi støv. Lys. Alt eller intet. Vi kan vælge at se os som ubetydelige lodder i verdensaltets tombola, eller vi kan se os som det vindende lod, eller det lod der lå ved siden af, eller i hjørnet i modsatte side, og alligevel medvirkede til at bære vinderloddet til lykkens

gudinde. Vi må forstå, vi vil forstå. Vi lader komplet hån om der er lodder eller ej, og stræber mod at forstå det uforståelige. Drives i vor udvikling mod højere stadier af bevidsthed, stablet på summen af vore forfædres bevidstheder. Fordyber os i filosofers hjernevridende teser om mål og med, yogiers transcendent væren i nuets intet. Instant karma. Vi bliver uophørligt klogere. På den fysiske verden. På os selv. På hinanden. Gør os den grundantagelse at forståelsen med evolutionen nærmer sig et endeligt. Finder en grund. En årsag. Sammenhæng og virkning, i rotation om alting der roterer, blot for at rotere med. Hvis vi endelig i vor nysgerrigheds strid med dette kaos, forstår at vi ikke forstår. Ikke kan forstå. Ikke vil forstå. Forstår vi ikke vi forstår. Jo, jeg fik måske nok en luns af det æble, tænker Valter. Fik Sørøver Finn mig til at drikke af kilden den sjuft?

Valter sidder godt. Føler sig veltilpas og i et med togets ensformige rumlen. Mærker en sær kraft samle sig i musklerne for at ledes videre ud i en ungdommelig naiv tro på at det nok skal lykkes, vil blive bedre, trække i den rigtige retning. Han lader sig slænge hen i det bløde, fjedrende sæde. Følges med sporene mod endestationen. Sidste stop - Katmandhu.

Tog til Katmandhu

*Vær beredt til Fenris
ulvens ældste søn
Vær beredt til lidt af hvert
Vær beredt til bøn*

*Vær beredt til det klikker
Alt går af i et drøn
Vær beredt til at be:
En jomfru sad i løn*

*Ingen bad dem kalde kysten klar
Mørket lytter
Venter svar
Er ikke helt klar – endnu
Sidder i et tog til Katmandhu*

*Vær beredt til stormen
Et oprørt menneskehav
Vær beredt til basunmusik
Vær beredt til Ra*

*Vær beredt til en stikker
Ikke alle er med os
Vær beredt fra gry til kvæld
Vi skal snart ud og slås*

*Ingen bad dem kalde kysten klar
Mørket lytter
Venter svar
Er ikke helt klar – endnu
Sidder i et tog til Katmandhu*

*Vær beredt til dem der taler
De vasker deres mund
Vær beredt for en sikkerheds skyld
Vær beredt en stund*

*Vær beredt til stormen
Til Fenrisulvens ældste søn
Vær beredt til basunmusik
Vær beredt til bøn*

5. Det er alt der er

Valter vågner på madrassen i kælderværelset, til lyden af Jingle Bells, spillet af et bedrøvende dårligt marchorkester, skingre fløjter, sejlene trommer, ustemte blæsere og en stortromme i bunden der halter værre end Sørøver Finn. Åhh min gud, det er ikke ovre endnu, tænker Valter. Det grusforskrækkelige mareridt sidder tydeligt i både erindring og krop. Han gyser, skutter sig og krymper sammen på madrassen, med hovedet boret ind i væggen, opfyldt af negativ forventning om hvad der følger efter marchorkesterets mishandling af den gamle juleslager. Musikken stopper og stilheden indfinder sig i stuen.

Der er isende koldt i kælderrummet denne sene decembereftermiddag, og han folder hænderne for at konstatere der er to. Han mærker hans mors forlovelsesring på lillefingerleddet som han indløste hos Panteren for et par dage siden. Et symbol på beslutningen om at ende misbruget og tage en kold tyrker. Ringen skulle tjene som en amulet der skulle hjælpe ham med ikke at falde for fristelserne, han godt var klar over ville komme som en perlerække, efter de mange år i tågerne. Hvordan symbolet på hans forældres

totalt mislykkede ægteskab skulle kunne styrke ham med magisk overbevisning og kraft er for Valter selv - gådefuldt. Det var hans eneste idé og måske det forekom ham lige for at kæde sin egen ulykke sammen med deres, og lade minus og minus blive til plus.

Valter vender sig om for at kigge udi rummet, hvor konturerne af lænestolen og døren ud til den lille gang er svagt oplyst af den bremme der siver ind fra det høje kældervindue. Her ser jo ud som der plejer, måske det virkelig er ovre? Han lader forsigtigt hænderne glide ud på gulvet, og fyldes af en afskyelig forventning om at mærke mikset af ulvens slim og hans eget blod. Gulvet er helt tørt! Valter drager et lettelsens suk og lader sine glatte håndflader kærtegne det ru træ med en sælsom nydelse. Måske Jingle Bells var den sidste efterklang.

Han når lige at tænke tanken, da tonerne af Glade Jul lyder i det fjerne. Spillet i det helt

samme lydbillede, og med samme ubehjælpssomhed som Jingle Bells for et øjeblik siden. Valter får med noget besvær rejst sig fra sengen. Kommer anstrengt og svimmel på benene. Ifører sig sin kraftige, sorte DSB overfrakke fra lænestolen, stikker fødderne i ruskindsstøvletterne og kæmper sig ør og forstumlet op af den ret smalle kælderskakts betontrappe. Lyden fra marchorkesteret kommer ham i møde, og han ser på pladsen bag tunnelindgangen, på den anden side af hovedvejen, et stort juletræ, pyntet med elektriske lys i en spiral mod toppen, hvorfra en stor stjerne skinner klart. Han vralter udmattet gennem

fodgængertunnelen, hvis vægge er prydet med udsagn fra byens lovende ungdom: et stort sort fredstegn, "Make love not war" malet i gul maling, "Du får kusse og pik hos Dusse og Nik", skrevet med kridt, hjerter med datoer og forelskedes navne, "kussemarie og leverposej"; desværre ingen holdbare svar til løsning af denne skøre kugles konflikter. Valter slutter sig til den lille kreds af hovedsageligt småbørnsfamilier, der er stimlet sammen for at overvære Herfølge Handelstandsforenings største årlige begivenhed. Glade Jul toner ud, mens nisseorkesteret marcherer ned ad Billesborgvej mod Brugsen, der sikkert også skal have en salut - "Fryd dig hver sjæl han har frelst, fryd dig hver sjæl han har frelst."

Det religiøse fyldte så godt som intet i Valters familie og opvækst, eller rettere sagt det fyldte på den danske mere hedenske velstandsfacon. Den indebærer tom andægtighed og hul indlevelse i sakramenter og evangelier så sjældent som det overhovedet er muligt: ved barkedåbe, brylluper og begravelser samt lige juleaftens eftermiddag. Her dukkes hovederne i hvad der skal ligne dybt erkendt og efterlevet tro mod den eneste gud, men i realiteten er en blanding af kedsomhed over ikke at fatte hat af hvad præsten egentlig prædiker og tvivl over ikke at kende ritualets gang, så man kommer til at rejse eller sætte sig på forkerte tidspunkter, til pinligt, afslørende skue for hele menigheden. Salmerne er for de flestes vedkommende ukendte, og munden bevæges som en døvs, med ganske svag stemmeaktivitet af samme grunde. Valter er som så mange jævnaldrende opdraget af deres forældre i denne tro. Det er noget man bare gør, ikke stiller alt for mange spørgsmål til, og så fikser materielle erstatninger den spirituelle glød der er en del af mennesket. 70'erne flød af kunstprodukter til de radikale, bøger af Rifbjerg, Ditlevsen og Stangerup, abstrakte malerier af Kirkeby og Nørgaard, jernskulpturer af Robert Jakobsen, og sågar nøgenballet med fru Vivi i Flemming Flindts opsætning af Dødens triumf. De gav alle intellektuelle og filosofiske bud på menneskets samliv med tiden. Der var folkelighed til masserne, arbejderklassen og det lavere borgerskab, i tv med quizprogrammer med Otto Leisner, Olsen Banden film af Balling og

Baes, i radioen spillede Mylius Freddy Breck, Demis Roussos og Reimars smølfer, hippier hørte Lennons Imagine og Dylans Knockin' on heaven's door, discerne Dancing Queen med Abba og rockerne Janis Joplins Me and Bobby McGhee. Der købtes farvefjernsyn, husholdningsapparater, biler som aldrig før. Familierne havde to indtægter, knoklede løs, satte børnene i institution, kom trætte hjem og havde hverken blik eller energi til at imødekomme det spirituelle på anden måde end forbruge sig fra det.

Valter havde altid været nysgerrig på gud. Hans farmor havde haft en kæmpe skindindbundet bibel, med de mest fantastiske kobberstik af bibelske fortællinger. De magiske dannelseseventyr fra det gamle testamente, med fortællingerne om Noah og arken, tårnet i Babylon eller Moses der kommer ned fra bjerget med de to stentavler. Det nye testaments magimættede beretninger om den fattige dreng der var guds søn og kunne trylle og fortælle, og som led den grummeste død, for vores skyld. Fortællinger om menneskers livsvilkår, godhed og ondskab, lykke og død, fra alle tider, der furede sig ned i Valters barnesind og dermed blev en nærmest kropslig del af hans dannelse. Farmoren med sytøjet i den tunge, gule lænestol og hendes rytmiske klik bagerst i ganen, som et tikkende urværk, etablerede en accepterende ro, der åbnede hans nysgerrighed for de mange mysterier i den vældige bog. Hun må beredvilligt have svaret på over tusinde spørgsmål fra den lille Valter.

Nysgerrigheden åbner for håbet. Håbet om at hvert enkelt menneske har betydning, ikke kun for sig selv og sit eget jordiske liv og befindende, men også for andres, og til syvende og sidst i en gensidig vekselvirkning for hele kloden. Et håb for det gode, det kærlige og rummelige, det solidariske og forstående, det tålmodige og lyttende, det respektfulde, tilgivende og ydmyge; et håb om at der i alle disse grundlæggende menneskelige tilstande, der samler sig i kærligheden, finder en overlevering sted fra generation til generation, der med sit levede eksempel formår at overbevise og dermed besejre sin ligeså grundlæggende menneskelige modpart: selvhævdelse og

hovmod, grådighed og frådseri, forbandet af nydelsessyge, misundelse, vrede og dovenskab, samlet og manifesteret i heksenes og djævlens mørke dæmoner. Håbet er så fint og spinkelt i sin natur, gror i samme muld som fordærvet og skal uophørligt næres af nysgerrigheden, der i sin grundform udelukkende indeholder kærlighedens motiver, for ikke at overskygges af fordærvets kortsigtede nydelsesmotiv.

Lykkedes det fordærvet at kaste sin glubske skygge ind og formørke sindet, bliver mennesket et offer for dets destruktive energier og ledes mod sin egen, og med tiden fællers, undergang. Der *har* vi set Valter, og sjakket for den sags skyld. Mon ikke! Skal håbet gro må endnu et af menneskelivets grundstoffer i spil: Troen. Det er den værste, eller største om man vil, udfordring vi mennesker får pustet i os når livsgnisten antænder ved undfangelsen. Værst og stor fordi den lukker sin udfordring, berettigelse og videre udvikling hermetisk om sig selv, i sit eget begrebs dybe modsætning. Tro er et spørgsmål om tro. Der findes ikke, som i bibelens eventyr, beviser på troens magt og tilstedevær i form af mytiske mirakler og magiske undere. Der skiltes ingen vande kære Moses, der forvandlede ingen vand til vin, eller væltedes gravstene af engle nedsteget fra himlen, kammerat Jesus – beklager. Bare rolig, gud findes, og Jesus og tilgivelse og det godes sejr over det onde – hvis du da tror på det. Djævelen, fristelserne og fordærvets pinsler findes også – hvis du da tror på dét. Nu er det desværre ikke sådan at du bare kan vælge side og sige: ”Nå, hvis det er sådan det forholder sig, så tror jeg, jeg tror på det gode.” Nå; tror du det? Tro lader sig ikke bevidne, bestyrke af særligt udvalgte handlinger, udvalgt af særligt udvalgte troende folk som munke og guruer. Tro er ikke noget der vil bevises i form af historier om mirakler. Tro bliver bevist, hvis man tror på at miraklet eller blot lidt mystiske uforklarlige hændelser fandt sted i tæt samhørighed med sanset og dermed erfaret tro. Hvis du tror på det, så er det rigtigt, findes og er sandt. Lige så sandt som den fysiske verden, ja måske endda sandere end den, da den erkendes i hjernen. Sådan er det ikke med troen, den er der bare og hverken skal eller vil erkendes.

Er nysgerrigheden og håbet tilstrækkeligt tilgodeset er troen en mulighed for mennesket. Troen vil så manifestere sig og lede når og hvis det sker. Troen er i mennesket, som en del af kærligheden, og udfolder sig når mennesket åbner sig for den. Du skal ikke bede om forladelse og tilgivelse og tro. Det er at rette energien udad mod menneskeskabte manifestationer af elementet, som vi har set misbrugt så rigeligt til egen vinding og misbrug, så længe vi kan se tilbage, og med paven i Rom som det klareste lysende nulevende eksempel. Energien skal rettes indad i sjæledybet, ramme hjertekulen og åbne for den nysgerrighed, det håb, den tro og den kærlighed der bor i ethvert menneske.

Det var spiren tællværket på standen på benzintanken såede i Valter forleden nat i Vallø. Der skabtes forbindelsen der manifesterede ønsket og viljen om at være ædru. Og der slog det ham at han også levede et liv, sansede og troede på kærligheden og dermed lod sig forlede af et nisseorkester en blæsende kold decemбераften, ved et juletræ i Herfølge – ”Fryd dig hver sjæl han har frelst. Fryd dig hver sjæl han har frelst.” Valter måtte sande at han fra nu af er et troende menneske, og fra dette øjeblik står et særligt lys om ham.

Det gør det jo så langt vanskeligere at begribe hvorfor han skal have det så decideret ad helvedes til. Troen forløser ikke Valter af den indesluttende smerte, han har bedøvet i misbrugets flugt, og som vågnet af en Tornerosesøvn, sendes små stød fra både krop og sjæl gennem nervebanerne. Erindringer og kropslige aflejringer fra hans hele liv, skyller ind over sanseapparatet og udløser et afmægtigt sortsyn. Valter er på en gang fortrøstningsfuld i hans nyhvervede forbindelse til sig selv og samtidig forstemmes hans vågne bevidsthed af et mere og mere tilsnøret indelukke. Valter er befriet for sit misbrug, begyndt at æde af den depression der har ligget og givet næring under. Det syntes han sgu bare er for meget. Det er fanme ikke fair. Her vælger han livet, finder håbet og troen på at der stadig er noget her for ham, gør op med alkohol og stoffer, og så belønner skæbnen ham med sortsyn og depression. Skulle hans gamle far til syvende og sidst

virkelig vise sig at få ret, da han alt for ofte sukkede "Livet er hårdt og uretfærdigt – og så dør man."

Det er blevet sen aften og Valter er igen tilbage i kælderen på Kildevej, efter at have travet Herfølge tynd i timevis. Han har været forbi kirkegården og hilst på Kaj, Ingeborg og bedsteforældrene, været forbi Hammeren og vise sjakket han stadig er i live, forbi Påskebjergs Cafe hvor EMCB stadig står og spiller i kælderen, på Påskebjerget og genkaldt sig barndommens legesteder, og sågar overvejet at hilse på Skipper Bent, men alligevel trukket forbi huset på Åhmansvej, det var for stor en mundfuld. Det var selvfølgelig her Bents mantra kom til ham "Livet er hårdt og uretfærdigt – og så dør man." Så kunne det sgu også snart være lige meget. Valter går op til telefonboksen og ringer som sædvanlig til Taxa. "Er vogn 64 ledig?" "Nu igen Valter, jaja Sus er snart på vej." Valter bliver stående ved hovedvejen og står og ser på træet der lyser kraftigt op i natten, med ledestjernen tronende på toppen. Jeg blev ledt, tænker han. Det vigtigste er vel jeg blev ledt.? Han ser den store Mercedes komme sydfra ved Shelltanken, og skynder sig over på den anden side af gaden. I aften er Sus i cowboybukser og orange rullekravesweater, ser godt ud, som altid. "Godaften min ven, nå, du kan stadig ikke sove, selvom du er ædru?", smiler Sus i bakspejlet. "Næh.", sukker Valter, mens han sidder og piller ved ringen på lillefingeren. "Hvad så, skal vi nogen steder, eller skal vi ingen ved hvor vi skal hen som vi plejer." Sus har allerede sat i gear, slået taxameteret til og fra, og gasser stille op på vej ud af Billesborgvej, ud mod havet. "Vi skal til Rødvig. Rødvig Havn." Nærmest hvisker Valter med sin dybe rolige stemme. "Nå da da. Det plejer vi da ellers kun om sommeren. Det er nye tider." Sus virker glad og opstemt. Hun er sgu nok godt lakket til, tænker Valter. "Kan du huske vi havde en flirt der engang, da du gik på gymnasiet og havde smuglet mig med." Sus ler sin skønne befriende latter. Valter mindes, om jeg kan. Jeg troede dengang hun mente noget med det, og blev helt vild, glad og kåd – slap forelskelsen løs. Og så var det bare for sjov, et ydmygende spil. Valter kigger ud i natten, ryger en Cecil, ser de krydser prambroen, Strøby Ladeplads, Strøby,

Klippinge, St. Heddinge. Ingen siger et ord. Sus mener hun kender Valter når han er tavs, og ved at der ikke kommer svar tilbage alligevel, lige meget hvad man så end siger

eller spørger om. Da de kører ud af Ll. Heddinge siger han endelig noget. "Vi skal helt ned til havnen, og så sætter du mig bare af." "Hvad? Sætter dig af. Nej fanme nej. Jeg venter sgu til du er færdig med hvad du nu skal, og så kører du med tilbage." Protesterer Sus, og fortsætter "Jeg skal sgu ikke have dig gående rundt hernede alene. Hvordan fanden vil du komme hjem dit fjols", lyder det kærligt, mens de svinger ind på den gamle havns, lille mole med pakhuse til venstre og kuttere og en enkelt trawler på højre side. "Du skal bare sætte mig af Sus og så køre igen. Jeg sover hos en gammel ven hernede i nat, det er allerede aftalt." Lyver Valter for at slippe for mere belæren og diskussion. "Okay, okay, så siger vi det." Valter rækker hende en plovmand gennem åbningen mellem forsæderne. "Hvad fanden Valter. Skal du nu også til at betale." Hun slår en stor, hjertelig latter op, og forsætter, stadig grinende "Det er sgu noget helt nyt min ven. Nej behold du bare den til en anden go gang. Der plejer jo ikke at være penge mellem os, vel Valter." Hun ser nu direkte på ham gennem åbningen, med sine smukke, dybe, blå øjne og Valter lægger femhundredekronesedlen på konsollen og siger helt formelt, "Jeg insisterer Sus, denne gang må jeg bestemme. Farvel Sus."

I én bevægelse åbner han bildøren og træder ud af taxaen, og skynder sig at gå langs molen, ud mod det lille fyrlys for enden. Han hører taxaen sætte i gang og lyden fra motoren forsvinde i den mørke kolde december nat. Aldrig har han følt sig så trist og dog så fattet.

Den lettelse han følte da han traf beslutningen for et par timer siden fylder stadig kroppen, og han står nu helt oppe ved fyret, med det skarpe røde lys mod sit ansigt. Vandet er sort og skvulper i tætte store dønninger mod bolværket. Sort, mørkt, dybt og uendeligt befriende. Valter smider cigaretstumpen i havet og slipper taget i fyrets støttende sokkel, og forbereder springet.

Valter ses fra land som en mørk silhuet i det røde genskær fra fyret. De er tilgivet for deres latter, de kendte ikke min sang. Om lidt blæser jeg i vinden, duver i bølgenes befriende mørke, bliver lys. Af jord skal jeg igen opstå, af hav og klippe. I det nu Valters fødder vil slippe molen, for at befri ham i hans endeligt, sender havmanden en skønjomfru lige i favnen på ham, så livgivende og vital at hun på ingen måde lader sig fornægte. Hun borer sig den lige og direkte vej lige lukt, dybt i hjertekulen, for i al Valters fremtid at kunne puste små strøg af liv i hans blod, inden det lader sig pumpe rundt og forsyner kroppens organer, muskler og væv med friske livsbekræftende dryp fra selve udspringet af kærlighedens kilde.

Valter går tilbage igen langs molen. Blæsten river i hans frakke og hårtotterne står lige ud i vinden. Han går rask til, skutter sig i kulden og er glad for Sus er kørt. Han går ad ingen vej, tilbage. Han viste sig ikke at besidde det nødvendige mod. Det sidste skridt er svært at ta'.

Det er alt der er

*Rygtet si'r et særligt lys
Stod om ham den nat
I tågerne ved Rødvigs kyst
Ene og forladt*

Fablede om en svunden tid

*Talte om fællesskab
Bitter over sin ensomhed
Længsel over sine tab*

*Himlen er draperet i gråt
Natten er kold og lang
Alt er stort og alt er småt
Alt er i en sang*

*Vi hylder troubaduren
Takker skjalden af
Ler dybt af klovnens
Der aldrig ta'r masken af*

Det er alt der er

*Du plukkede mine roser
Hvor ingen roser gror
Hvad der blæser i vinden
Har ingen gang på jord*

*Alt vi er er støv og lys
Mørke og klippegrund
Og så er der det lille nu
Hvor kuglen er skør og rund*

Det er alt der er

6. Rose Marie

Hun ses der kun om natten. I det dybe mørke. Længst muligt fra dagens lys. Midt om natten. Hun kommer oftest til syne når det blæser. Der må gerne være lidt fart i vinden. Ruskende og frisk. Tiltager blæsten til kuling, stiv kuling ja endda orkan - er chancerne endnu større for at få et glimt af hende. Det skal helst regne lidt samtidig med blæsten. Gerne en let regn. Støvregn er også ok. Hun bryder sig ikke om alt for meget vand. En enkelt byge kan gå. Det er til at tage med smil og undren, for hun ved det snart stilner af. Står det ned i stænger, bliver hun hjemme og nøjes med det selskab hun al-

lerede har. Det er nu heller ikke så få endda. Hun holder mest af det sene efterår og vinteren. Fra oktober til februar er nu hendes bedste årstid. Hun trives godt i rusket, fugten og disen – og det dybe, dybe mørke. Ikke at hun kan have brug for nye bekendtskaber på andre tider af året. Det sker, det sker. Det er blot ikke så ofte. Nej, hun er nu mest ude når det er aller mørkest, stormen raser og det er bidende koldt.

Hun flakker mellem husene, så langt fra deres kunstige lys som muligt. Hun ved det virker rigtig godt hvis hun lige slår nogle hurtige slag ind i lyset, for så at trække ind i mørkets dække for en stund, inden hun tager en omgang mere. Hun elsker det. Bliver helt opstemt og får lyst til at synge. Altid den samme sang hver eneste gang. Gennem alle årene har hun med sin rene fine klokkeklare stemme sunget den. Ganske, ganske svagt, så det lige akkurat har været muligt at ane:

Sov sødt mit barn
Lige til natten den er forbi
Sov sødt mit barn
Sov sødt Rose-Marie

Rose-Marie var søvngænger, og en mørk og stormfuld oktobernat var hun gået i havet små 100 meter syd for den lille fiskerhavn, og druknet. Den lille pige, med det kraftige røde hår, tæt fregnede ansigt, glødende grønne øjne og det varmeste smeltende smil, blev kun seks år gammel. Man fandt hende først sidst på den næste dag, skyllet op på stranden helt nede ved Troldehøj. Det havde nu også blæst ganske kraftigt fra nord. Der havde ikke været nogen begravelse. Den enlige mor havde taget imod den våde, kolde krop i døren til det lille fiskerhus, uden en mine, som om det var en bylt vasketøj. Moderen var straks kommet til døren da de oprørte og dybt chokerede findere af liget, stadig hulkende havde banket på døren. Armene på den lille krop hang slapt ned langs benet på finderens, en gammel fisker ingen længere husker navnet på. Hans kone var også med og hun stod hulkende ved siden af, og strøg den døde Rose Marie nænsomt over det klistrede, sandfyldte, røde hår, hvor totter af tang skabte en sær mosaik. De havde begge stået med nedslået blik, og konen havde forsigtigt banket på døren, som håbede hun ingen ville høre det. Hendes knortede kno havde

knap forladt træværket, førend døren knagende langsomt åbnedes. Som havde moderen stået ved døren og ventet på nogen skulle komme. Med det skrækkeligste af alt på denne jord. En moders modtagelse af sit døde barn. Hun havde taget pigen i armene, kigget fiskeren og konen lige i blikket, med stive, døde grønne øjne. Vendt rundt, uden så meget som et ord, og sparket døren i med træskoens hælkappe. Her brød også den gamle fisker i gråd, og begge gik de grådkvalte hjem, med dukkede nakker og knugende sorg i deres hjerters dyb. For at sidde helt i stilhed i stuens mørke, dybt sukkende med kraftigt rødsprængte øjne. Moderen havde klædt Rose Marie af, vasket hende og givet hende natkjole på og lagt hende tung og livløs i sengen, nynnede:

Sov sødt mit barn
Lige til natten den er forbi
Sov sødt mit barn
Sov sødt Rose-Marie

Moderen døde, på sin måde, ganske kort derefter. Der var heller ingen begravelse. Og ingen har nogensinde set hende siden tragedien. Der var lys om aftenen i det lille fiskerhus, og bag de nedrullede gardiner skimtedes en skygge gå rundt derinde i stuen. Men ingen svarede når der blev banket på døren, og ingen sås komme eller gå til huset. Hvordan hun skaffede til livets ophold og fik handlet ind og besørget de

ærinder man nu engang må besørge, skaffet mad til huse, holdt klæder og sanket brænde til husets ovn, var der ingen der anede. Der blev ellers både talt og gisnet livligt derom i det lille landsbysamfund, og enkelte gik endda så vidt som til at holde et ekstra øje med huset, især på døgnets sene og første timer. Uden at lure naturligtvis, bare holde lidt ekstra øje, der som hun måske kunne tænkes at skulle bruge en ekstra hjælpende hånd til et og andet. Men hun er som sagt ikke set siden. På den måde.

De første skridt er også svære at tage. Nyfødt eller genfødt, det er ét fedt. På stavrende usikre ben, uden nogen form for retningssans eller mål med gangen, anden end at bevæge sig i den stride novemberkulde. Valter er gået langs havet, fra Rødvig mod Faxe Ladeplads. Blæsten er frisk og det regner ganske sagte en let støvet regn. Valter er kold og klam i det barske vejrlig, har trukket frakken godt op om ørerne og skutter sig mod den bidende vind. På det lange lige stykke efter den gamle fiskerhavn, hvor vejen nærmest løber i vandkanten, og blæsten skyller byger af vand og tang ind over molen, ser han hende første gang. Som en mørk skygge, dansende mellem husene. Hun bærer en sort forrevet kjole til et stykke under knæene. Stoffet blaftrer kraftigt i den stærke vind. Hun har bare ben og intet fodtøj. Hendes arme er også bare, og de strækker sig yndefuldt mod himlen, mens hun bevæger sig fejende rundt mellem husene som en solodanserinde. Det ringer nu fra Hylleholt Kirkes klokker. Godt nok underligt her midt om natten, tænker Valter i et let gys. Lange tunge ring sejler gennem blæsten. Valter ser hende ganske tydeligt nu. Hendes tjavsede, gråsprængte hår, der regnvådt hænger ned over ansigtet. Ansigtet? Det er vanskeligt at genkalde ansigtet. Vel har hun et ansigt, alt andet ville da være dybt mærkværdigt. Og Valter kan se det, den spidse næse, smalle mund, hulede kinder og skarpe kindben, de stærkt lysende grønne øjne. Alligevel kan han ikke se det, eller rettere det forsvinder fra hans erindring i samme nu det kommer derind. Han kan nok se hendes træk og det ganske tydeligt. De er blot kun tydelige for hans blik og ikke tilgængelige for hans erindring. Væk er hun, i samme nu som hun var der. Og dog er hun der hele tiden. Som kun en engel kan gøre.

Der i mørket i Faxe Ladeplads, denne sene

våde, efterårsnat. Dansende. Mørkets engel, Rose Marie. Sensuel og dragende i sin dans, de blide bølgede bevægelser, sporadisk oplyst fra husenes udendørslamper. Hun danser utrætteligt og endnu en skygge viser sig nu i mørket. Den lille blege arm rækker ud fra mørket og hænderne mødes i et trøstende klem. Den lille pige græder med en sagte hulken. De går på nøgne fødder hånd i hånd, mørkets nynnende engle:

Sov sødt mit barn
Lige til natten den er forbi
Sov sødt mit barn
Sov sødt Rose-Marie

Valter står lammet og tryllebundet og betragter scenariet. Ufrivilligt som naglet til jorden, tvunget til at overvære det sære skue. Han på én gang drages af den lokkende dans og de blide stemmer og frastødes af fornuftens refleksioner over at der nu nok stikker noget under som man gør klogest i at holde sig fra! Nu toner de fejende bevægelser helt ind i mørket og forenes i vores fælles sjæledyb. Valter mærker Rose Maries spinkle hånd glide ud af sin, som et dybt suk der forlader kroppen.

Hans fødder løsnes i det samme fra fortovet og han på det nærmeste lister videre ud af Faxe Ladeplads, med Troldehøj liggende inde til venstre. Han hører stemmen messende gennem uvejret: Ingen går ram forbi derude, stod det til Rose Marie. Han føler sig sjældent klar, overbevist, som har han endelig fundet sin retning. Han stikker en kurs, må møde sin far, vender om og går mod barndomshjemmet i Herfølge.

Rose Marie

*Sov sødt mit barn
Lige til natten den er forbi
Sov sødt mit barn
Sov sødt Rose-Marie*

*Kragerne flakker i regnen
Mørket flækkes af et lyn
I en brådsø der står ind over molen
Står mørkets engel Rose-Marie*

*Hun spejder rundt i mørket
Og inden natten den er forbi
Har hun fundet sin rejsefælle
Mørkets engel Rose-Marie*

*Sov sødt mit barn
Lige til natten den er forbi
Sov sødt mit barn
Sov sødt Rose-Marie*

*Når nattens klokker ringer
De sidste sjæle fri
Står hun med klokkestrengen
Rose-Marie*

*Hun ånder duggen på din rude
Hun kalder flokkene hjem
Ingen går ram forbi derude
Stod det til Rose-Marie*

*Sov sødt mit barn
Lige til natten den er forbi
Sov sødt mit barn
Sov sødt Rose-Marie*

7. Ingen svar

Skipper Bent bruger det meste af sin pensionisttilværelse på at lege krig i kælderen på Åhmansvej. Med små miniaturomodeller udkæmper han ene mand historiske slag på en stor bordplade. Det flyder med kasser med modeller af tanks, kanoner, kampfly, destroyere og fregatter; i andre er der huse, fabrikker, træer, mennesker og dyr og endeligt kasser med soldater, masser af soldater i alle rangordener. Luften er tæt, mættet med cigarrøg fra de store Coronaer og det flyder med Drambuieflasker, Bents foretrukne drik, der både mætter alkoholikeren og den søde tand, her på hans ældre dage. Kælderen er lummer og klam, med en luftfugtighed som i junglen, denne varme aprilformiddag. I dag fortsætter han slaget ved El Guetlar, hvor krigslykken vendte for en amerikansk styrke

efter nederlaget ved slaget ved Kasserine, efter General Patton havde overtaget kommandoen. På storskærmen på endevæggen kører den amerikanske krigsfilm Patton pansergeneralen, med George C Scott som den succesrige og gennemusympatiske pansergeneral, der i en scene på lasarettet sender en soldat med granatchok tilbage i kamp. Patton er en af Bents store helte, og det at det er en noget karikeret filmisk fremstilling af den afstumpede general, fløjter stille helt hen over hovedet på Bent. En panserdivision har lige skudt sig gennem en tysk forsvarslinje og Bent er helt opslugt af sceneriet, og jubler ”Tag den forbandede nazier, lige i panden, kan i smage fars hammer!” Han svinger triumferende med Drambuieflasken, sætter den for munden og tager endnu en slurk, da det ringer på døren. ”Hvad helvede er nu det”, mumler Bent, ”majoren plejer sguda ikke at ringe på.” Han stavrer usikker på benene op ad kældertappen mens han tænker at han ikke har hørt den klokke i årtier. ”Valter?” udbryder han overvældet, ”hvad i helvede vil du her? Du skal vel låne penge dit sølle menneske.” Bent drejer om på hælen og går tilbage mod kælderdøren, mens Valter står lammet i den hede midtdagsvarme, med lige dele forbløffelse og afsky. Han havde gjort sig utallige forestillinger om Bents reaktion over gensynet, de fleste udspillet i scener der mindede om den virkelige, og dog må han sande at det gamle ord om at virkeligheden overstiger fantasien helt står til troende. De har ikke set hinanden siden Piraten Kajs begravelse, og det er vel snart 15, måske endda 20 år siden, ”Kom nu ind mand, vi går i kælderen.” Mumler Skipper Bent, og forsvinder ned ad trappen. Valter overvejer at vende om. Det tjener jo intet formål at lade sig ydmyge yderligere af den gamle nar. Han har ingen masochistisk trang til at gennemføre ærindet, men trodser alligevel modstanden. Skønjomfruen fra Rødvig Havn, der puster liv i hans årer finder det vigtigt.

Bent har sat sig på en stol vendt mod storskærmen med Drambuieflasken dinglende fra hånden, der hænger slapt ned. Et mægtigt slag udspiller sig, lyden er overdøvende høj og gennemtrængende, fra artilleri og tankkanoner, så enhver form for samtale er udelukket. Valter trækker en stol hen og sætter sig ved siden af

Skipper Bent. De sidder og ser filmen sammen. De hører Patton triumferende udbryde "Rommel. Your magnificent bastard, I read your book." hvorefter han tager kikkerten fra øjnene og afslører et selvtilfredst smøret smil. "Sådan general, det er det jeg altid har sagt, det hele ligger i forberedelsen. Kom Valter." Bent peger med flasken mod bordet med al legetøj i tilsyneladende kaotiske bunker. Valter rejser sig, og følger med. "Kan vi skrue lidt ned Bent, det er vildt højt", råber Valter Bent lige ind i hovedet. "Bent ser ham forbløffet lige i øjnene, for første gang i dag; ja for første gang så længe Valter overhovedet kan huske tilbage. "Nej for helvede mand, lyden er sguda vigtig. Sådan lød det jo. Bulder og brag. Herrrligt." Bent tager igen en slurk og rækker flasken til Valter. Valter rækker hånden mod flasken og forstenes i bevægelsen, klar over at dette er afgørelsens stund. Tager han ikke imod men afviser Bents indbydelse til at drikke med, er besøget slut. Det vil Bent under ingen omstændigheder kunne acceptere. Drikker han, er det første gang siden før jul. Risikerer han tilbagefald? Skal Bent ende Valters projekt ved at gennemtvunge sin overmagt endnu en gang, som han altid har gjort det i samtlige af Valters erindringer? Hvad får han overhovedet ud af at være hos den gamle nar, det er i det hele taget en rigtig dum ide, han må hellere skride. "Drik, du har intet at frygte. Bliv det er vigtigt og rigtigt." Igen taler skønjomfruen til ham, sært dragende og tillidsvækkende, med en blid og lys stemme. Panikken fortager sig og han tager flasken, sætter den for munden, og mærker for første gang i over et halvt år, alkoholens stærke, rensende virkning skylle gennem mund, svælg og spiserør, for at lægge sig bølgende i mavesækkens dyb og sende bølger af brændende varme ud i kroppen. Valter gyser. Hvad der tidligere var livsnødvendigt for overhovedet at kunne ånde, føles nu som gruopvækkende og modbydeligt.

Erindringerne fra mareridtet mødes med spruttens sløvende virkning og det både hæmmer hans tvivl og styrker hans mod. Jeg kan godt snuppe et par skarpe med den gamle idiot, det sker der sgu ikke noget ved. Han er jo bare en nar og jeg er som genfødt påny, stærk og på vej. Forbi ham, videre ud i livet. "Ser du Valter, når Patton taler om Rommels

bog, så er det fordi Rommel i den afslører sin måde at tænke strategisk på. Det forstår Patton, og derfor læser han også på ildens retning hvordan Rommel har tænkt sit forsvar. Kom herover." Bent vinker Valter til sig med flasken, mens han går rundt om bordet.

Valter går hen til anlægget og slukker med ét tryk for både lyd og film. "Ved du hvad din gamle tosse, jeg er skide ligeglad med om Rommel så har opfundet evighedsmaskinen. Alt det krigshalløj rager mig – har ALTID rager mig en skid." Valter går hastigt hen mod Bent, der dybt overvældet og lammet står med åben mund, lænende flasken mod bordkanten." Han bevæger munden i små krampelignende sittringer, men ikke en lyd kommer ud. Valter går helt tæt på ham, river flasken ud af hånden og fortsætter med en sikker klar stemme. "Skide ligeglad med dit krigshalløj. Det rager mig en høstblomst om du knepper majoren, eller enhver anden mand for den sags skyld, du er en lortefar der ikke magter at holde af dine børn, og vi har begge betalt prisen. Kaj med selve livet og mig med det meste af det." Valter sætter flasken for munden og tager en stor slurk af den søde, vamble whiskeylikør. Bent står stadig med dirrende mund og store skrækslagne øjne. Sådan har ingen talt til ham, nogensinde. Han har aldrig fået sandheden og ikke i sine egne få livsreflektioner bare nærmet sig den. Valter har i den grad fået hul på

bylden, og fortsætter i et dybt, roligt toneleje ”Du var der jo aldrig mand. Da vi var børn. Du var altid ude og i krig, eller på Påskebjerg eller hos majoren. Og når du var der, var du der sgu heller ikke. Kaj og jeg elskede dig, så op til dig. Du er vores far for helvede mand. Du har børn, eller barn er det jo nu, og han elskede dig også. Jeg ville jo være som dig, eller det jeg troede var dig, håbede var dig. Jeg ville gøre dig glad, stolt, tilfreds.” Valter kigger skarpt på Bent, hvis hele positur er frosset i samme stilling. Bent kigger Valter direkte i øjnene. Hans øjne er blanke, berusede og formørkede, og dog så er der et bedende udtryk i dem, som en tiggende hunds der venter på klartegn til at snuppe sukkerknalden. ”Jeg har savnet dig.” Valter holder en pause, de to mænd står og kigger i hinanden i øjnene. Længe. Tavse. Valters, stærkt, klart og fattet, Bents sløret og lidende. ”Altid”, Valter holder igen en lang pause, blikket flakker nu svagt og for første gang ryster hans stemme, inden han ganske stille hvisker ”Far.” Det er ordet han er kommet for at sige. Han har ikke sagt det til Bent siden en gang i barndommen, og Bent har følgelig heller ikke hørt sig blive kaldt det. Bent sætter begge hænder mod bordet, som har kraften forladt ham, han stirrer tomt på slaget ved El Gueflar på bordpladen, rækker ud efter flasken kigger op på Valter, rømmer sig forsigtigt og spørger venligt ”Vil du have et stykke kage, Valter?”

Valter er tumlet ud på Åhmansvej til en stille vedvarende forsommerregn. Det er blæst op, og det rusker i havens birketræer, så det mere minder om tidligt efterår end forsommer. Tusmørket har så småt sænket sig over det søvnige sølvbryllupskvarter her først på aftenen. Han skutter sig i lyset fra gadelygten, trækker frakken godt op om ørerne og misser ud i den forstemte, våde aftenskumring, først mod nord, i retning mod Køge, så mod syd i retning mod Vordingborg og så til villaen på den anden side af vejen hvor matematiklærer Elnegård stadig bor, ham bekendt. Det dumme svin. Han trynede de svage og tryglede de stærke. Begge gerne korporligt. Valter husker Elnegård rev Sørøver Finn op ad stolen ved tindingehårene, fordi han ikke fattede en brik algebra, og det smældende ritsch efterfulgt af Finns smertenssskrig, da hårene forlod tindingens tyndhudede hårsække. Elnegårds

forbløffede udtryk, stående der, centrum for hele klassens opmærksomhed, med de små, fine hårduske strittende ud mellem tommel- og pegefinger, og hans ”Kan du så lære det knægt.”, mens han kylede hårene ned foran Finn i kladdehæftet, for på den led at tilvejebringe evig og gennemgribende forståelse. Dér, midt i Finns kladdehæfte. Valter går over vejen og stiller sig i bredstilling midt i Elnegårds indkørsel og lader vandet tungt mod fliserne.

Uklar og forstumlet efter besøget hos Bent, de efterfølgende glas Drambuie, der udover Neskaffen, skulle skylle den mere end tørre mazarinkage ned, gensynet med det blå mågestel, som hans mor selvfølgelig havde valgt som familiens foretrukne fajance og den første oplevelse af at have mærket Skipper Bents nærvær, en gensidighed, og rent faktisk, en form for samtale. De havde siddet et par timer i kælderrummets tiltagende mørke, set Pansergeneralen Patton færdig sammen, talt om militærstrategier, fremtidsplaner og hvad der ellers hører sig til en fornuftig far til søn samtale.

Valter havde følt sig uvant, godt tilpas i Skipper Bents selskab denne aften. Motiv for motiv afdækkedes Bents altid utilgivelige frembrusen, som erindringsbilleder der magisk toner frem på det klare papir i mørkekammerets fremkaldervæske. Valter kunne både se og indse, hvorfor hans far havde følt sig tvunget ind i en gennemusympatisk, snæversynet og uigennemtrængelig isolation. Faderen måtte i sit indre have erkendt sig som syndig, uønsket og utilgivelig seksuelt afsporet homo, i hans teenageår i fyrrenes strenge viktorianske borgerskab, og kvitteret med tilsvarende ydre dyder, arbejdsmoral, pligtfølelse og selvstændighed. Bent havde mødt sin skæbne med bitterhed allerede i de unge år, en bitterhed der voksede sig så mægtig og altfortærende, at den udover at blive hans levevej gennem militærkarrieren, også åd alle vibes med selv den mindste positive livsbekræftende karakter. Han havde fra fadderskabets start gjort sin respekt, anerkendelse og kærlighed uopnåelig og Valter havde en tilpas sensitiv sjæl til ikke at ville overleve dette grundvilkår, for i stedet at tilstræbe faderens billigelse. De havde båret

dette ulige magtforhold mellem sig livet igennem, uden mulighed for hverken justeringer eller tilnærmelser, som skaglerne holder hestene fra hinanden i et spand. Afstanden mellem dem forseglede af Bents dybe grundfølelser af skyld og skam, for han var som os alle, et kærligt og hengivent menneske, blot kærligheden fik løb og Valters lige så dybe bebrejdelser af mangel på, og måske netop derfor uophørlige higen efter - faderens anerkendelse. Valter ved ikke hvad Bent har fået med at dette. Og da han siger farvel til faderen, ser han en tvetydighed i farens blik. En ømhed han aldrig har kendt og et samtidigt ønske om at han ikke vender tilbage. Tilgivelsens skyldforsagende lettelse havde skyllet rensende gennem hans årer, efterfulgt af et nådigt klarsyn, der endelig kunne give Bent fred – såvel i Valter som hos hans far - og Valter retning. Han ser lyset tænde på førstesalen, det er nu han nu må afsted, og han går sydpå, mod Vordingborg, vel vidende han har set sin far for sidste gang.

Han krydser hovedvejen gennem tunnelen mod Kildevej og oplever tunnelvæggens graffiti danne nye betydninger. "Make love not war" og det sorte fredstegn, der førhen havde stået som gølge statements fra hippietidens utopiske drømme, er smukke bønner til det dybeste i mennesket om at søge sin vej efter hjertets sikre kurs. Hjerter med unge forelskedes navne vidner om håbet for kloden gennem kærlighedens sejr. Og de vulgære og latrinære som "pik og kusse" og "lort være med dig" omdannes i Valters befriede sind til påmindelser til os alle, om at frigøre os af normer og tabu for at udleve vores rene seksuelle drift. Valter har aldrig følt sig friere,

lettere, lykkeligere og går rask ud af byen, uden at ane hvortil, hvorhen og dog med en

dybt forankret sikkerhed på at han bevæger sig i den rigtige retning. Ingen ved hvor han skal hen, men det er lige meget, for det er hverken nødvendigt at vide eller have retning, for der er ingen svar. Til gengæld er der spørgsmål, søgen og bundfældet eksistens i at gå efter nysgerrighedens pirren, hjertets håb og sindets dybe tro.

Valter havde det mindste værelse lige oven for trappen til venstre, Kaj det store ved siden af, og forældrene det største ud mod Åhmansvej, hvor Valter for få øjeblikke siden havde set Bent tænde lyset. Han har tilbragt timer med at spille sine heltes store roller, mod skråvæggens publikum og lysindfaldet fra det tofagede vindue ud mod hovedvejen. Når moren var til bridgeaften hos frøhandlerens, Bent i gang med slagene i kælderen og Kaj ude med kammeraterne, havde han sneget sig i morens garderobe og ikklædt sig fantastiske pelskåber, guldbroderede røde spadseredragter, høje sorte lakstøvler og fjerlette sorte boaer, lange bløde skindhandsker der nåede til over albuen, alt indhyllet i en fristende, let kvalmende parfumeduft. Og smykker ikke at forglemme, store ravkæder, brede guldarmbånd og funklende guldringe med stene i safir og turkis. Bag alle disse fantastiske robers dække, kunne dramaer få helt frit løb. Om fortabte sjæle, ofre i ægteskaber opløst af utroskab og svig; ensomme unge piger, der længselsfuldt og uindfriet spejder mod bejlerens komme; feterede divaer der bag berømmelsen skjuler en ensom længsel mod den ægte kærlighed. Store karakterroller, der alle udløste lange stående ovationer fra skråvæggene. Alle kvinderoller. Skønt alle disse erindringer på en

gang bar en barndoms uangribelige uskyld og uforbeholdne ret til at drømme, stak de også en torn i øjet. Her gik Valter lettet og tilgivet mod sit livs forløsning, og så beskæftigede hans tanker sig overvejende med hans fortid. Hvorfor skulle det fylde så meget, det var vel for pokker ligegyldigt med alle de støvede drømme! Det vigtige var vel

hvor han var på vej hen, ikke hvor han kommer fra? Som foden slipper på det glatte,

våde gulv, forsvinder i et nu det fodfæste
Valter syntes lige at have vundet. Så skrøbeligt
er det, det bærende nu, at det lader sig slå
omkuld af en skiftende vind, et minde fra
fortiden, et ønske der vil indfries, en
tilskyndelse der må forløses. Mere skal der
ikke til, førend sindets sejrsgang mod lysere
himle vender til melankoliens favntag om de
mørkere kræfter. Du går med dem begge, mod
dem begge til evighed Valter. Som aktør i
livets mange store prøvelser, der nærmer sig
dig - til en evigt dybere forståelse af dit selv.
Du går der alene Valter, og er således gidsel i
dit drive mod at ville tage dig selv alvorligt,
for at forløse de kræfter der bestyrker din sjæl,
i troen på hvad der er dig.

Det regner stadig, er koldt og blæsende og
Valter mærker tvivlen sætte sit dybe nagende
stik i sjæledybet. Den er også min
rejsekammerat, tænker han og mærker det
brænde dybt i sine kar. Valter har efterhånden
gået flere timer ad små landeveje, her er intet
skin fra byens kunstige lys, ingen gadelygter
og langt imellem husenes sparsomme lys i
natten, de tændte udendørslamper. Blæsten er
tiltagende og skydækket leverer en stille

han, er det den der gør glad? Jeg var noget
tillakket da jeg forlod den gamle af alt det
Drambouie. Stopper det her? Er jeg hooked
igen? Blot været en lille smuttur ned ad en
sidevej, for nu igen at skulle betrede mit livs
egentlige sigte: glemslens flugt gennem
misbrugets fordærv! Det var sgu næsten også
for godt til at være sandt. Jeg følte mig jo
nærmest lykkelig. Stod lige på tærsklen til det
paradis, der kun fandtes som en fabel i farmors
gamle bibel. Han husker tydeligt kobberstikket
hvor en engel fordriver Adam og Eva fra
Edens Have, det der gjorde størst indtryk af
dem alle i den store bog, det hvor farmor har
måttet besvare flest spørgsmål. Under
kobberstikket stod: ”I dit ansigts sved skal du
æde dit brød indtil du vender tilbage til jorden.
Thi af støv er du og til støv skal du blive.”

Han står langt væk i det fjerne, en mørk silhuet
mod den svagt gryende dag, stille som frosset i
nuet og med hånden strakt ud imod Valter i en
indbydende gestus. Hvad er det for en statur?
Hvad gør den der, midt ude i ingenting, hvad
vil den, hvad gør den? Fabler Valter. Valter og
figuren nærmer sig hinanden hurtigere end
Valters trætte skridt foreskriver, som svæver

silende regn. Valters strides våd og noget
forkommen i den mørke, kolde og uendeligt
lange nat. Modløsheden har for længst
fortrængt det opstemte håb han forlod
Åhmansvej med. Måske det var rusen, tænker

den over vejen på en luftpude. Jo, nu ser jeg
ham tydeligere. Han rækker hånden imod mig.
Det er ikke en statue. Det må være ulideligt
koldt at stå der stille i natten, han bærer jo kun
en kjortel! Ansigtet er roligt, varmt og venligt,

øjnene varmer dybt brune i det fugede, mørke, solbrændte ansigt, og der står et imødekommende smil om munden. Jeg kan kun gå til ham, aldrig fra ham, bestemmer det sig i Valter.

Bag det dragende skjuler sig altid en pris, de færreste ønsker at betale. Motiver der tiltvinger sig magt og kontrol over dele af menneskelivet, vi ikke vil leve foruden, og alligevel vælger at deponere til andres beherskelse. En udstrakt hånd er i sin gestus et tilbud om hjælp, der, hvis den møder et behov, lokker i sig selv. Hvad har hånden så ud af det? Kun i altruismens reneste form kan man regne med at hjælperen ikke selv har nytte af handlingen. Motiverne kan have udspring fra alle dele af væsenets karakter, renselse af en formørket samvittighed, stige i anseelse hos andre, egen vinding gennem kontrol over den modydelse der kan forbindes. Er det en hånd der giver eller er det en hånd der tager? Valter lægger sin hånd i den kjortelklædtes udstrakte, og hans kulderystende, udmattede krop næres straks af en glødende varme, mens han mærker erkendelsen brede sit tykke, duvende tæppe over al bevidsthedens bekymringer, for at fortættes i et nu. Dette nu. En spinkel, skælvende, ældet stemme nærmest messer mod ham "Scenen vil altid være skrå, må betrædes varsomt, for her bliver mennesker til og du skal gøre, som alle andre spillere: huske dine linjer, så skal det nok gå alt sammen." Han slipper Valters hånd og forsvinder svævende over vejen, som da han kom. I det samme han er ude af syne stilner vinden af og grenenes hvinen forstummer, regnen stilner af, og bag skydækket kaster en nymåne sit svage hvide lys over landskabet, som har englen ridset en sprække i himmelhvælvet med sin fingernegl. "Hvad for linjer er det jeg skal huske for helvede?" Valter strækker armene tryglende mod himlen. "Som om det er en forpulet gætteleg, hvor jeg skal traske hele riget rundt, og huske og sige nogle linjer jeg ikke har den fjerneste anelse om hvad er." Valter mærker gråden spænde i halsen og tårerne presse sig mod øjeåbnerne. Fortvivlet og afmægtig kigger han mod himlen, hvor månen bare hænger og dingler. "Jeg vil ikke mere. Jeg kan ikke mere. Jeg vil med jer, skide skyer. Rejse ubekymret over himlene, medtage sårbare, trængende sjæle til vishedens arne, så

de oplyste kan finde ro." Valter sætter sig nu helt og aldeles udmattet på en stor sten i vejkannten, han må hvile, have fred – måske sove? Manden i månen sender ham et skævt, beroligende smil og hvisker "Den vise mand er også en nar."

Jeg har været overalt, jeg har banket knoerne hvide på samtlige døre i kongeriget. Jeg har ofret alt noget menneske kan ofre. Jeg har søgt på de mest åbne vidder og i de mørkeste kroge. Jeg har kæmpet, set mig selv i øjnene, skummet fra luftvejene og blødt fra hjertet. Nu går jeg sgu hjem! Fra øst stryger morgensolen brede, dybrøde og orange strøg over horisonten, i en åndeløs skønhed, der fylder ham med en bølgende ro. Fortvivlelsens nag skyldes væk så hastigt og let som en brænding fortærer et sandslot. Lige så stille gror livet, og det er nu ganske rart.

Ingen svar

*Du knappede jakken helt tæt
Stod der i en silende regn
Var godt og grundigt
i tvivl om du var præst
Eller om det dryppede på degnen*

*Kom lige fra kaffe af et mågestel
Og kage tør som ingen kan sige
Det var i det mindste et lille held
At der osse var et par glas Drambuie*

*Der var osse et par glas Drambuie
Og du føler dig ret så uklar
Det er lige nøjagtigt hvad du har
For du har - ingen svar*

*Her kan du ikke blive ved at stå
Og falde i ét med din usikkerhed
Over hvilken vej du nu bør gå
Mens regnen bare vare ved og ved*

*Lyset tændes bag dig på første sal
Og du ta'r det som et sikkert tegn
På at der er noget helt grundlæggende*

galt
Og med lyset bag dig går du hen ad vejen

Med lyset bag dig går du hen ad vejen
I den mørke tunnel findes ingen svar
Og det er lige nøjagtigt hvad du har
For du har - ingen svar

Træerne hviner i den kolde vind
Du må kæmpe for at komme frem
Det er mørkt som i dybet af dit sind
Du ved du aldrig mere vender hjem

Hvorfor fylder alt det du har forladt
Mere end hvad du går imod?
Hvorfor strides du i den kolde nat?
Hvorhen løber dit hjerteblod?

Hvorhen løber dit hjerteblod
Det brænder dybt i dine kar
Og det er lige nøjagtigt hvad du har
For du har - ingen svar

Der står altid én og venter et sted
Han ser dig komme langvejs fra
Måske han har en hånd at hjælpe med
Måske han har en hånd der ta'r

Intet vides helt med sikkerhed
Andet end at scenen den er skrå
Og du er bare nødt til at spille med
Sige dine linjer udi natten blå

Sige dine linjer udi natten blå
Og lige med ét så står det klart
At det er lige nøjagtigt hvad du har
For du har - ingen svar

Regnen stilner af, vinden ligger til
Månen titter frem bag skyernes flugt
Du vil helst flygte prøve at finde en udvej
Du ikke allerede har brugt

Så du sætter dig på en sten, tager et hvil
Manden i månen har hovedet på skrå
Sender dig et af sine skæve smil
Som be'r han dig om at huske på

Han be'r dig om at huske på

Den vise mand er også en nar
Og det er lige nøjagtigt hvad du har
For du har - ingen svar

Der er intet sted i denne nat
Du ikke har været før
Du har slået din hvide kno
Imod hver en lukket dør

Du rejser dig, ser det lysner i øst
Daggryet har endelig givet ro
Du mærker et sted dybt i dit bryst
Livet lige så stille gro

Livet lige så stille gro
Og det føles nu ganske rart
Og det er lige nøjagtigt hvad du har
For du har - ingen svar

8. Der er engle til

Valter må møde solen i dens brænding. Genspejle det lys der har åbnet sig i hans indre i dets undfangelse. Lade roen der gror i hans sjæledyb forankre sig i sin sande natur. Han må østover. For første gang i livet sanser han en indre afklaring der guider ham, som en klart lysende ledestjerne. Besluttet sidder han på perronen i Herfølge og misser mod den skarpe, klare forårssol. På den anden side af skinnerne tegner Påskebjerget sin silhuet, rummende minderne fra dengang han og Finn, uskyldsrene udspillede deres drømme i de fantastiske fantasier, der kom til at stå som klart aftegnede sigtepæle for deres livsorientering. Han venter på toget til Haslev, der hver time på minuttet 48 med hylende bremses gør holdt på stationen. Han stiger på, skifter i Ringsted til toget videre mod Altona, og skifter igen her til toget med retning mod Lilleasien, Ankara, videre til Tblisi, over Kaukasusbjergene. Østover. Valter må bare østover.

Vinteren har ikke helt sluppet sit tag i de store sletter i Georgien. Udåndingen bølger fra passagerernes munde, som små, klare, lysegrå skyer og der står rimfrost på indersiden af kupeens tynde ruder. Kupeen er fyldt af rejsende og deres gods. Der er mørklødede mænd, med vejrbidte ansigter og kraftige skæg, der sender skyer af sødlig røg fra mægtige vandpiber ud i kupeen. Kvinder med ansigterne gemt bag slør, der tydeligere understreger øjnernes nysgerrige vandring omkring ham. Der er børn, med mørke, pjuskede hårtotter der sovende putter sig i mødrenes vældige, bløde skød. De medbringer høns, der klukker fra store bure af træ, kaniner og store bastkurve tildækket med jordfarvede klæder. De er handlende i varer af den slags alle vil købe. Sunde og nærende fødevarer, dyrket med omhu og tålmod på Kaukasus jorde, på vej til eller fra markeder. Det er deres liv. Det er her deres drømme udleveres og

udspilles i dyb accept af de grundvilkår de er underlagt. Drømme om forråd og overlevelse i et barskt klima, på golde jorder i et uforudsigeligt og omskifteligt klimamønster. Drømme om mætte og glade familier, i en gudsfrygtig kultur, hvor gud giver og tager og alt hver enkelt har at gøre, er at yde sit bedste til sikring af familiens overlevelse. Valter hører medpassagerernes sagte mumlen, dyrenes rumsteren og hønsenes kaglen, sanser duften fra grønsager, vandpiber og den ramme snert af fremmede, ukendte menneskers ånding og sved. Han falder hen i en let søvn, trækker nuet til mens han hører viben synge mod toget fra sletterne de passerer og forstår mere og mere. Forstår der må være engle til.

Valter vågner og ser gennem nøgne, afpillede, fyrretræer der står spredt langs sporet en tilfrosset lille sø. Den er omkring på størrelse med en skolegård, og ligger frit i det åbne, let kuperede landskab. En pige skøjter over søen i lange, energiske glid. Hun er glad, et bredt smil oplyser hendes ansigt, og hun vifter ivrigt med armene for at holde farten i trit. Hun bærer en rød tophue med et blå mønster og hendes kastanjerøde fletninger danser skiftevis om skuldrene og står lige lukt bagud i luften. Hun har en mørkebrun jakke, med store aflange mørkebrune knapper, sorte bukser og grå skisokker op til knæene, stikkende op fra de hvide skøjter. Hun er omkring otte år gammel. Få meter foran pigen er en våge på omkring to meter i diameter. Fra siden glider den ene dreng efter den anden i vågen. Drengene ser godt vågen, men gør intet for at undgå at falde i. Som lemminger lader de sig duvende glide i vågen, afklarede som har de for længst affundet sig med deres skæbne, at skulle lide druknedøden i det kolde vand. Deres vilkår. De kommer i stramt koreograferede glid, præcist koordineret skiftevis fra højre, skiftevis fra venstre, og i det øjeblik de glider i vågen, stiller de sig, som er det et minutiøst gennemtrænet cirkusnummer, på skuldrene af hverandre. Skuldrene fra den seneste kamikazeløber stikker lige nøjagtigt op over vandoverfladen, så den næste behændigt kan placere skøjterne på skuldrene. De skarpe skøjter må skære i kødet og kropsvægten presse sig ned i kravebenene, men ingen lader til at lade sig mærke af smerten. Ansigterne på drengene er

udtrykssløse og forstenet i let sorgrige, melankolske miner. Den sidste dreng er gledet i vågen og hans skuldre er klar til at modtage det næste offer, den lille pige. Hun glider i fuld balance i vågen, med et listigt smil om munden. Pigen synker ikke i som drengene, men bliver stående, i rolig balance på den øverste drengs skuldre, der lige akkurat stikker op af det kolde vand. Valter håber inderligt at de nederste kan holde til vægten, for er der blot en enkelt der giver efter, vælter hele menneskesøjlen som et skrøbeligt korthus. Pigen strækker armene ud til siden og isen foran hende splintres nu i talrige mindre stykker med et øresønderrivende, kraftfuldt knirk. Små og store splinter fra sprækken danser omkring bruddet, hvis størrelse øges som når den brægende is giver sig foran en mægtig isbryder. Valter betragter scenariet i åndeløs spænding fra kupeen. Det her ender ganske frygteligt, tænker han. Hun klarer den ikke, hun dør med de andre.

Men førend han har tænkt tanken til ende får pigen englevinger og løfter sig som en smidig rovfugl mod himlen med glubske, tunge vingeslag. Valter sidder nu på hendes ryg i en kraftig, kold, hvirvlende slipvind og spejder med pigen ned over det underliggende landskab. Byer aftegner sig som runde klynger mellem spinkle streger af veje. En mægtig sneklædt bjergkam farer afsted under dem. En storby lader kaskader af sort, svovlstinkende røg stige imod dem, og hele lande aftegner sig efterhånden, som ser de fra en satellit i kredsløb. På denne afstand ånder alt dernede fred og ro. Ingen fare. Ingen tvivl. Liv der vil liv, avler liv, beskytter liv og elsker liv. Når han fokuserer og ser nærmere efter. Udvælger sig et spot og zoomer bevidstheden ind, tegner sig andre og mere dystre facetter af det jordiskes kamp for livet. Bedrag og begær. Hævnthirst og magtudøvelse. Egoisme og kynisme. Det er jorden, sådan er den. Altid under mig med sit liv på godt og ondt. Liv der lever med sorger og vælger glæder.

Turen er forbi. Hvad skal han på Georgiens sletter, bag Kaukasus bjerge, i det Tibetanske højland. Hvem skal han møde i Katmandhu der vil berige hans sjæl med svar og retning, andre end sig selv? Han stiger af på næste station. Ser den kaukasiske højderyg trone i

horisonten, prydet med den klareste regnbue. Han sætter sig og venter på et tog i modsat retning, nu mod nordvest. Tilbage. Mod Hamborg, Ringsted, og hjem til Herfølge, hærflugenes sted.

Der er engle til

*I den strenge vinter i Georgien
Der står rimfrost på de inderste glas
Jeg prøver ikke at tænke på i morgen
Hvor vi skal over det højeste pas*

*Kvindens øjne spejder bag ved klædet
Der er høns i store bure af træ
Toget trækker drevent gennem
sortehavsstrædet
En lille dreng sover tungt på morens knæ*

*Der lugter sødlig røg fra en mægtig
vandpipe
Jeg falder hen og trækker nuet til
Vinteren synges ind af viben
Og jeg forstår der er engle til
Der er engle til*

*Lille pige kom løbende over isen
Dem der falder sidst falder aldrig rigtigt i
For når vi står på hinandens skuldre
Er det bedst for os alle at blive*

*Hun må ha været omkring de otte vintre
Også vinterbørn må gå i hi
Og lige som isen foran hende splintrer
Får hun vinger og svæver mod sky*

Jeg ta'r sgu med og ser det hele lidt fra

*oven af
Fred hviler over land og by
Vi vælger glæden vi vælger ikke sorgen
I mørket en stjerne englefødt på ny*

Der er engle til

9. Hæng i et øjeblik

Dødskampen har fundet sin vinder og herfra og videre frem er det egentlig ganske enkelt og banalt. Hvis der ikke findes død, findes der liv. En violinbue stryger de sarteste, smukke toner ind i hans åndedrag. Det er ikke hvad der er, det er øjnene der ser, ørerne der hører, kroppen der mærker, tungen der smager, næsen der dufter.

Den tunge forårsregn, der fortrænger den smule lys vi nordboere ustandselig hungrer efter, er ikke længere tung, besværlig, irriterende og formørkende. I stedet spreder den liv, forsyner reservoirer med vand til sensommerens høst og læsker tørrede ganer. Den forfrisker og spreder en duft af fornyelse, reserverer håb til senere indløsning.

Vinteren er forbi og de første rigtig varme forårsdage overrasker som sædvanlig, ved at lade varmen prikke i huden, mens de spreder deres lyksalige kådhed til de fleste væsner. Valter oplever for første gang foråret, i hvert fald fra denne side. Som regel gav disse første varme, lyse dage, med højt til himlen, fuglesang foroven og piger i tynde gennemsigtige bluser og nøgne knæ under de korte kjoler, anledning til to ting. Sjakket skiftede drikkevaner ved at erstatte den tunge snaps med lettere drikke, whiskey og vodka. Det dog kun for en kortere bemærkning, for hurtigt at vende tilbage til snapsens dybere, tungere og mere effektive rus. Alle drikke altid kombineret med stærkøl, der på en forårsdag gerne skulle være ynglingsbajeren, Elefanten. Den anden var kåde tilråb til de forbipasserende nymfer, pift og fløjt og bemærkninger som "Hej smukke, skal du med

hjem og se min selvlysende kulsækssamling?" Alle tilråb og bemærkninger blev umiddelbart mødt af en ignorerende og lettere fornærmet attitude, til trods for at reaktionerne var selve målet for det slet skjulte kurmageri, og pigen bag facaden voksede i tvivlsom selvtillid.

Med dette forår er det anderledes. Valter ser pigerne. Deres glade levende øjne, skælmske smil og underspillede tilnærmelser. Hører deres klingende latter, dufter når de kaster deres hår fra side til side i tilfældige nonchalante mønstre. Lader sig drage af deres skønhed og sanser deres hele, som åbne blomster for biernes pollensug.

Solsorten synger smukkere, mere varieret og forstandigere end nogen anden fugl. Den sætter an med at trille sine melodier i klare bløde fløjtetoner og runder hver sekvens af med en kort salut, som siger den "Sådan! Er du med?" Valter er helt med. Når han hører solsorten slå sine avancerede triller i skumringen, slår det med i hans sind. Han er et med den lille fugl. Lader sin dybe fyldige baryton besvare dens spæde sang med en

melodisk klangfuld nynnen ”.

En gang når det hele er ovre
Og dansen er forbi
Vil et øjeblik hænge
I luften som poesi

Han genfødes i det forår der lever under hvert døde blad. Glemmer alt om at der skal være et mål, en gulerod der skal jages og indfanges for at hengemmes til vinteren. Finder en dyb indre ro og går med i den verden der går sin gang.

Valter har smil. Han er fuldgyldigt med i denne skøre kugles strukturerede rotation. Når han sætter fødderne mod jorden, giver den

foden et lille vip, et lille puf og hjælper ham videre, giver retning for næste skridt – og næste. Han skal ingen steder. Det har han jo for så vidt aldrig skullet, men førhen var det fordi der ingen steder var at tage hen. Nu skal han ingen steder fordi det er det eneste og mest meningsfulde sted at gå imod. Hen. Mod sig. Han væver sig ud og ind mellem steder og mennesker han kender og har kendt hele sit liv; og mellem steder og mennesker han aldrig har været i, eller mødt før, aldrig har set, og alle er de lige bekendte, venlige og imødekommende. Han kommer åben og med kærlighed og modtager åbenhed og kærlighed. Så simpelt som det.

Valter har gråd. Græder med den lykke og frugtbarhed der har ført ham hertil. Hvad der var, var. Er sket. Ikke ligegyldigt og uanvendeligt, men upåvirkeligt og nødvendigt, alene fordi det var, for at bringe ham hertil. Hvad der kommer, kommer. Er væsentligt og nødvendigt, men lige nu, aldeles ligegyldigt. Hvad er nu, er nu. Og det er. Altomsluttende, besvarende og endegyldigt. Alt før og efters nødvendighedens nødvendighed. Uden før ikke nu, uden nu intet efter. Livets kilde springer i dette nu og kun der. Lige så snart den har gjort sit udspring, har dråberne samlet sig til klynger, i stråler der løber i *sin* retning. Mod sit klask med underlaget, for at fortsætte sin videre færd i livgivende strømme, kloden rundt. Hans gråd er også kilden, løber i spor af glæde, sorg, samvær og savn af ham, som vidnesbyrd om at han er til. Sansende livet i alle dets mangfoldige udtryk. Valter føler sig lykkelig og til. Trækker vejret i rolige dybe drag. Har fundet sig. Mødt den fred i sig selv, han altid misledt har søgt, i misbrugets flirt med døden.

En gang når det hele er ovre
Og dansen er forbi
Vil et øjeblik hænge
I luften som poesi

Hæng i et øjeblik

*En bue la'r sig stryge
Bevæger sart min luft
En regnsky la'r sig byge*

Spreders frisk sin duft

*En solsort la'r sig synge
En stille skumringssang
En stund la'r sig begynde
En verden går sin gang*

*En gang når det hele er ovre
Og dansen er forbi
Vil et øjeblik hænge
I luften som poesi*

*En glæde la'r sig le
Ind i mit stille sind
En puppe la'r sig spinde
Væver tråde ud og ind*

*En tåre la'r sig trille
Afspar der gjorde mig glad
Omkring er livets kilde
En hvile finder fred*

*En gang når det hele er ovre
Og dansen er forbi
Vil et øjeblik hænge
I luften som poesi*

10. Sidste morgen i november

Kirketårnet i Karise rejser sig som en mørk silhuet mod den skumrende novembermorgen.

Valter ser en mindre flok sorte fugle lette fra tårnets takkede gavle for at flakke i

uigennemskuelige mønstre omkring tårnet. Det er ren Hitchcock, tænker han, der til fulde deler hovedpersonerne i "Fuglenes" angst for flyvende dyrs flakkende, ubestemmelige orientering, indlejret i ham af dokkens utallige,

svært skidende mågeflokke. Jeg er selv som raven, kæmper en uophørlig kamp mod synden, i et liv blandt ådsler og død. Sort og uren, kæmper jeg mod dæmonernes tilsyneladende overmagt. Valter sukker opgivende overfor den ulige kamp, ser henkastet bagud og op mod fuglenes rastløse flakken, drejer til venstre, forbi kirken mod Faxe Ladeplads, nu med de sorte flaksende fugle i bakspejlet.

Det der hidtil udelukkende havde stået som et håb, en chance der kunne tages med en vis, og ganske stor risiko for total fiasko, er nu en mulighed. Livet er også for ham, han har en plads og en funktion at udfylde i de fællesskaber, der hele hans liv har spillet deres roller lige for næsen af ham, i uopnåelige, uigennemtrængelige panserglasklokker. Liv på godt og ondt. Glæder og sorger, jubel og bekymringer, tristhed og begejstring. Gensidige afhængigheder af omsorg, respekt, anerkendelse. Kærlighed og had. Liv. Liv. Valter har misundt, som kun mennesker der ikke tager del i fællesskabernes forpligtelser og udvekslinger kan misunde. Er man inde tvinges man til aktivt at tage del. Der er ingen valgmuligheder. Man elskes og bliver elsket. Man gør sit yderste for at leve op til hvad der forventes, trækker i arbejdstøjet og knokler på.

Og så er der dem som Valter, der af grunde har sat sig, eller er *blevet* sat – udenfor klokken. De ånder tungt savnets dug mod ydersiden af glasset, henslæber et liv i dødssyndernes forbandelse i magtesløshed over ikke at kunne løse gåden, der hæver forbandelsen. Bor kærligheden i dem, har de en chance. Valter har sin.

Dem inde i klokken beklager sig over samfundslivets spændetrøje. Længes mod ungdommens frihed og frisind. Taler om hamsterhjulenes trædemøller. Køber biler, huse, computere, rejser og fanden tage mig. Overlader deres et og alt, små nyfødte børn til andre hamsterhjulsplagede stakler, i institutioner. For at kunne tjene nok til at kunne betale for at andre kan tage sig af dem. Og dem der tager sig af dem, gør det for at tjene nok til at andre kan tage sig af deres. Det går skidegodt. Farer og stresser rundt og brækker sig over selvvalgte pinsler i

hamsterhjulenes materielt opspundne trædemøller. De er in. I klokken og rigtige og forvarede. De er på vej i den rigtige retning, udstukket af den store stygge klokkefører øverst i konkurrencesamfundets hierakiske pervers.

Dem uden for klokken udskældes og nedgøres. De bidrager ikke. De suger på lappen og går til. De ved ikke hvad der er godt og hvad der skal til. Stakkels mennesker. De kan sgu da bare tage sig sammen. De må også yde for at kunne nyde. Sådan nogle nassere. Tænker kun på sig selv. De er out. De kan rent faktisk gøre sådan nogenlunde hvad de vil. Indenfor rimelighedens grænser naturligvis. Prøve lidt af hvert. Se om den går. Mærke hvad de har lyst til. Om de har lyst til. Behøver ikke 50 megabytes uploadingstid. Skal ikke følge en eller anden tosset udspekuleret intrigeføljeton med cliffhangere så det er til at korse sig over. De er udenfor. Og frie!

Dagen efter hjemkomsten fra hans lille østeuropæiske eventyr, stiller Valter på kommunen og får ganske hurtigt bevilget arbejdsprøvning som pedelmedhjælper på en specialskole i Faxe Ladeplads. Autister, AD/HD, hjerneskadede og svigtede unge. Et klientel ikke langt fra det slæng Valter har tilbragt hovedparten af sit liv med. Torben Træsko sælger ham en gammel, skramlet Toyota Corolla for syvtusind, som han låner af Joken og Rugbrød. 3-1/2 til hver. ”Selvfølgelig, arbejde, den er go’ nok, du betaler bare tilbage når du er blevet chef for butikken.” Skræppede de to gamle venner.

Valter holder meget af sit arbejde på skolen. Det meste af dagen går i en eller anden form for selskab med de unge, der uophørligt afbryder ham i de arbejdsopgaver pedellen stiller ham. Skal han fylde papirhåndklæder i holderne på toiletterne, kommer der altid flere unge forbi og kommenterer, spørger nysgerrigt, eller undres over hans forehavende. Skal han feje blade sammen i gården, sker det samme, der kommer altid unge mennesker forbi, med kommentarer eller andet der yderligere beliver den egentlige arbejdsopgave. På denne måde gøres hans arbejdsopgaver til genstand for interaktion med de unge, hvor de fleste har et uhæmmet

behov for kontakt og stimulation, som de ublud søger i hvad der omgiver dem – nøjagtig som hos Valter selv. Der lægges mærke til hvad han foretager sig og det danner omdrejningspunkt for skønne, livsbekræftende udvekslinger med nysgerrige unge mennesker.

Tiden går hurtigt, dagene nærmest flyver afsted, og Valter kunne ikke forestille sig et bedre arbejde. Eneste hage ved hele overenskomsten er, at det er et arbejde. Der er andre der styrer og kontrollerer hans handlinger, og han bindes op i andre menneskers strukturer og strategier for udlevelse af deres ambitioner. Sådan tænker han det må være. Han bør være taknemmelig over at kunne varetage en funktion i et fællesskab indenfor klokkenes vægge. Det ligger ligesom i luften.

Og i luften ligger der også en langt stærkere snert af hvad der virkelig puster liv i hans gamle, krogede kadaver. Okking. I fjernsynet genudsendes netop en serie der hedder Strømer med en af hans gamle forbilleder, Jens Okking. På skolen har de drama og sætter små klassiske stykker op. Den lille havfrue, Klods Hans, Pippi Langstrømpe og så videre. Valter sørger altid for at have ærinder i nærheden af sceneriet når det står på. Er behjælpelig med kulisser, at få sat ordentligt lys på og sådan. Mærker tydeligt hvordan det trækker i den gamle cirkushest. Han har faktisk en passion der ulmer et sted derinde, selv efter alle disse år. Hvor heldigt. Måske han skulle melde sig til noget diletant? Der kører vist noget på Teaterbygningen i Køge.

Den der søger skal finde. Og hvis man søger får man selskab af tvivlen, for der er intet slutpunkt. Du har aldrig søgt færdigt. Du har gået af nye veje, afdækket nye områder, betrådt hidtil ukendt land. Om det er rigtigt og forkert. Kun mennesker bryder sig om disse tåbelige spørgsmål. Er jeg på vej hen, eller på vej væk? Du er på vej og fri. Thats it!

Sidste morgen i november

*Ravne skriger lidt for højt
Morgenens himmel sortner tungt og drøjt
Lige så lidt det betyder
Lige så meget meningsfuldt*

*Sidste morgen i november
Jeg kører i en Hitchcock film
Kirketårnet i Karise
Ravne flakker i en sky*

*Er jeg på vej hen?
Eller på vej væk?
Har nattens tætte tundra gjort et barn
fortræd*

*Sidste morgen i november
Klokken den er lidt i seks
Er der et mørke der lytter derude et sted?
La-la-la-la-la-la la- la-la-la.*

*Det blæser koldt ind fra havet
Faxebugten piskes til skum og sprøjt
Radioen spiller "Love in a trash can"
Der kører jeg nu*

*I en skramlet Toyota
Jeg skal møde her klokken syv
Pludselig står alting stille
Kun vejrhnen drejer i vinden så stille ind*

*Er jeg på vej hen?
Eller på vej væk?
Har nattens tætte tundra gjort et barn
fortræd*

*Sidste morgen i november
Klokken den er lidt i seks
Er der et mørke der lytter derude et sted?
La-la-la-la-la-la la- la-la-la.*

11. Atter en dag

Den Lille har på forunderlig vis været en form for anker for Valter – lige siden sin fødsel. Det hjerneskadede barn viste Valter, sine udfordringer til trods, en tilgang til verden, opfyldt af lige dele glæde, nysgerrighed og beundring. Menneskebarnets fornemste kendetegn, og årsagen til at der i vores bedrøvelige verden, findes ligelig skønhed som . Den Lilles sanser altid rettet mod ubekymret og fordomsfrit indsig af indtryk. Et liv i liv, for liv og mod liv. Ingen snore forbundet. Ingen klausuler, forventninger og krav. Ingen betændte hensyn og

nogensinde skulle kende til Den Lilles eksistens. Det holdt så i 11 år, hvor en kunde i Taxaen, hvor Den Lille var med i barnestolen på forsædet, fortalte om sin begejstring for et behandlingshjem mellem Faxe og Præstø. Sus brugte det næste år sammen med Valter på at få Den Lille gjort til et registreret individ i teknokratiets systemhelvede, og med en altovervindende kombination af ubøjelig stålvilje, moderhjerterets ukuelighed, og Valters bundløse tålmodighed, fik de Den Lille indskrevet på Marjatta.

Marjatta ligger som en oase i informationssamfundets desillusionerede

beregningskalkuler står imellem Den Lille og den verden der omgiver ham. Forskånet for hvad der ellers kendetegner det opdragne menneske, har Den Lille levet sit liv i øjeblikkets forundring og taknemmelighed over at være netop der. Og netop derfor også altid sat ud på et sidespor. Ikke blevet mødt og set af de fleste mennesker omkring ham. Isoleret og ensom. Sjakket fandt ham for underlig og mystisk, og med hans bundærlige liv, også ret farlig. Faren, Kaj, og farfaren, Skipper Bent, fornægtede totalt hans eksistens. Sus elskede ham som en mor, rummende og beskyttende, og gav ham en opvækst i kærlighed. Det er al den næring et menneske behøver, og derfor har Den Lille altid haft blikket rettet tillidsfuldt udad mod hvad der omgav ham. Ladet sig nære af hvad han fandt godt og afvist hvad han fandt ondt.

Og så var der Valter, som fik den lille i sig med modernælken, som ramte den søde mælk hans egen ganes bund. Sus holdt Den Lille hjemme til han blev 12 og ingen offentlig myndighed kendte på det tidspunkt overhovedet til hans eksistens. I husker han blev født på Kajs kammer i gyden ved Skipperkroen på Køge Havn, men jeg fortalte vist ikke detaljen, at Kajs pure afvisning blev fulgt af ”den der kan vi lige så godt slå ihjel med det samme”. I det nu besluttede Sus at ingen myndighed

kommunikationskaos. Grundlagt på Rudolf Steiners principper i begyndelsen af 50’erne som et skole- og behandlingshjem for udviklingshæmmede børn. Den Lille flyttede ind på Marjatta da han var 12, i et miljø hvor han blev taget alvorligt, hans dybe kreative indgang til livet blev set og fremelsket, og trivedes nu ikke blot i sin egen isolerede verden, men fik betydende plads i et stort fællesskab af ligesindede.

Valter kom tit og besøgte Den Lille. Både alene og med Sus. Og ofte flere gange om ugen. I stor taknemmelighed til de mennesker der dagligt med humor, indsigt og gode hjerter førte Den Lille videre i livet, måtte Valter og Sus også sande menneskelivets bekymrende bedrøvelighed. Nok bibeholdt Den Lille sin unikke tilgang til livet, men en dyne af sorg sænkede sig over hans sind op gennem puberteten. Det var pigerne der gjorde det. Den Lille så hvordan hans venner, især dem med Downs, kastede sig frådende over hinanden i lykkelig, ubekymret forelskelsesrus. Gerne med et par stykker ad gangen, og skiftende partnere lige så ofte som fanden tørrer sveden af panden. Så det var ikke for at der ikke ofte var mulige tilgængelige emner for Den Lilles dragen mod kærlighedslivet. Det var det grundvilkår der

fulgte med Den Lilles handicap, at han ikke rummede muligheden for at være i en relation han ikke kunne kontrollere. Dette kontrolkrav havde i hans første leveår, og helt op til puberteten, sat ham i chaufførsædet for hans indtagen af verden. Han havde altid åbnet sine sanser og i hjernens pandelapperne bestemt hvad der slap igennem til registreringsdatabasen, hypothalamus. Hvis han skulle indgå i kærligt samspil med andre end Sus og Valter, hvor tilliden var stor nok til at slække på kontrollen, måtte han gøre det samme overfor en kæreste. Problematikken bliver så yderligere kompliceret af, at hans leven i øjeblikket, ikke åbner mulighed for refleksion over de bagvedliggende årsager til hans manglende handlemuligheder, men i stedet sætter sig som dybe stik i hjertet. Den Lille ønskede kærester som hans kammerater, ønskede ikke kærester som hans kammerater, savnede at være tæt med de mange søde piger verden overalt er bestrøet med, men besad ikke evnen til forløsning. Intet under Valter fandt en sjæleven i Den Lille, og hans neurologisk styrede livsparadoks. Valter derimod, kan jo gøre noget ved det hvis han vil. Den Lille kan intet gøre, selvom han vil!

Det er sent efterår. Skoven brænder for sine rødder og skønheden er nærmest ubærlig. Morgensolen lader støvet danse omkring Den Lilles seng i værelset på Marjatta, og Valter står ved fodenden og betragter den unge mands tunge, søvnfulde åndedrag. Valter sanser Den Lilles hemmelighed gennem deres forbundethed. Forstår og mærker i sit sinds dybeste afkroge hvad dette fantastiske menneske bærer med sig. Nu kører de gennem det sjællandske landskab. Dybe gule, blodrøde og falmende brune nuancer omkranser dem på turen gennem skoven. På tanken står de og venter ved skranken for at betale. De skal have basser, kaffe og cola. Som de plejer. Før dem står en ældre mand i en lang mørk cottencoat, med en slidt, grå Borsalino på hovedet. Der er helt stille i butikken. Ved skranken anes kun omridset af ekspedienten. Manden drejer hovedet halvt mod dem, og siger med en dyb hæs stemme, ganske svagt talt ud af den ene mundvig, "Der intet der lader sig forsage". Den stemme har Valter hørt før, iklædt kutte, en nat i regnen på en øde, mørk landevej. Valter gyser og føler angstens pumpen i

kroppen. Den Lille er væk! Valter kører resolut tilbage mod Marjatta, og ser ved ankomsten Den Lilles skikkelse tage tunge skridt ud i Præstøfjordens kolde vand. Han holder roligt ind til siden og stiger ud af bilen. Ser Den Lille går i vand til livet, og roligt fortsætter sin gang udad, udad. Vandet når over brystet nu, helt op til halsen og Den Lille er lykkeligvis standset. Der tegner sig vuggende dønninger i cirkler omkring ham, selvom han står der stille, som støbt ned i sandbunden. Dønningerne tager til, vokser glimtende i det skarpe sollys. Valter mærker forbundetheden stærkere end nogensinde, som stod han selv i det kolde vand. Alt bliver i et nu blændende hvidt, som er hele bevidstheden oplyst af gigantiske projektører. Den Lille vender sig mod ham, sender et altforstående blik, som det kan ses hos både helt nyfødte og den aldrende døende. Ansigtet trækker i det varmeste, tandløse smil og han er endelig befriet. Ganske som Valter.

Atter en dag

*Du holdt det helt for dig selv
Gravede så dybt
du vidste det ville blive der*

*For i morgen er der atter en dag
Atter en atter en dag*

Hele kælderværelset på Kildevej er ryddet op. Han har lånt overboens støvsuger, opvasken er taget, køleskabet tømt og vasket ned, sågar kældervinduet pudset. Alt tøj er samlet i dynebetrækket. Han går op for at ringe, nu skal de på møntvasken. Hun får sgu et chok! Valter smiler varmt. Der er håb, liv.

Valter har efterhånden brændt sit kærlighedslys til Sus så grundigt i begge ender, at flammerne for længst har mødt hinanden på midten og efterladt en forkullet snorstump. At han stadig forfølger sit hjertes længsel efter gengældelse modsiges af alt i ham og om han. Hver en nervebane er gennemslidt af uindfriede forventninger, hvad i sin essens er forventningers naturlov, intet bliver som man forventer – alting er tilbage. Hans fibre er mørbanket af drømme om at de engang mødes i en kærlighed så dyb, så udtoningen fra alle klassiske kærlighedsfilm, hvor det modsætningsfyldte par endelig ser sandheden i øjnene og begiver sig ind i en evig og lykkelig konfliktfri fremtid, er for intet at regne med de scenarier der har udspillet sig i hans længselsfyldte drømmeunivers. Hans håbefulde suk har udspilet hans lunger så der skal mere end en enkelt indånding til at fylde det dybe tomrum han altid går med i brystets dybeste rum. Valters kærlighed til Sus kan ikke længere tage bo i ham, men er fortrængt til en anden rede, og efterladt ham i en evig, hjemløs kærligheds-sult, intet menneske vil gøre det mindste antræk til at stille. Alt dette til trods og alligevel. Uudgrundeligt, forståeligt og ubegribeligt. Næres Valters dybe iboende kærlighed til mennesket af rosernes milde, søde og parfumerede duftspor. Rosernes

langs vejen hos naboen på Åhmansvej dufter jo bare. Duftten er der. Kan kun sanses som den smyger sig usynligt op gennem hans næsebor, registreres i duftcenteret i hjernen og derinde straks sendes videre til hjertekulens uudgrundelige dyb. Til hvor kærligheden bor. Til Sus. Den dag roserne på Åhmansvej står duftløse i deres

mægtigste, udsprungne vælde – den dag vil han ikke længere elske. Ikke engang Sus.

Og netop fordi roserne dufter så skønt. Syrenernes små klokker lokker bierne til, brumbas-serne tynger bonderosernes foldede hoveder og solsortene livligt omsætter hele naturens vældige skønhedsscenario til den finurligste trillesymfoni. Netop derfor vedbliver Valter at elske. Dengang for mange, mange år siden stod han mål for Amors pil, og er man blevet ramt i hjertet, ja, så er man altså bare blevet ramt i hjertet. Basta.

Derfor går Valter til telefonen ved tunnelen der går under hovedvejen i Herfølge og ringer til Taxa for gud ved hvilken gang. Derfor siger han de samme ord igen, men stadig med en glød af forventningsfuldt håb, som var det allerførste gang ”Er Sus ledig?” Derfor hører han sangen fra sin egen strube, igen og igen ”Love med tender, love me sweet. Never let me go. You have made my life complete, and I love you so.”

Sus kommer kort efter og vinker så gevaldigt til ham bag rattet, så man med god ret kan kalde det for småhysterisk. Rolig nu min pige. Sørg for at holde slæden på vejen. Det er altid en dum dag at dø, griner Valter hen for sig selv. Ok, det er nu også rigtig længe siden de sidst har været ude at køre. Længe siden Sus satte ham af ved Rødvig Havn, som Valter som bekendt ikke kunne tage det sidste skridt udi. Der er løbet en hel del vand i floden siden da, som man siger.

Og Sus har i første omgang manglet ham. Savnet de jævnlige udkald til Kildevej. Længtes efter at være i rum med hans bundrolige åndedræt. Siden har manglen og savnet fundet sig i hende. Hun har følt sig hul og rastløs uden hans selskab. Opdaget sig hul. Indset at hendes kærlighed til den myrdede Kaj, ikke bestod af følelser, men var resultatet af en beslutning. Ikke et følelsesvælde men en kynisk beregning. En selvvalgt offerrolle i snorlige forlængelse af hendes egne modløse og automatiserede mønstre. Hun har ligget søvnløs stort set siden hun satte ham af ved havnen, i handlingslammet fortvivelse, både over bekymringen og uvisheden over hvad der er blevet af ham, men ikke mindst over savnet. Op-

daget, at når han ikke er der, viser det sig i et reflekterende klarsyn hvor stor og betydende del han er i hendes liv. Hun kærer sig om ham. Han betyder ikke alene mere end hun anede, han betyder meget mere. Han betyder faktisk rammende tæt på det meste. Alt. Mens Valter har været på sin rejse, har Sus foretaget sin helt parallelle verdensomsejling. Gået på opdagelse i sine hulrum. Fundet tilbage til Dokken, slænget, Kaj, den spæde Den Lille, luder-tiden, misbruget og kampen for sit barns overlevelse i dennes på en gang bedrøvede og smukke verden. Og før det, opvæksten som enebarn i forpagterboligen til præstegården. Hendes mors tidlige død og faderens knugende, evige sorggang. Ganske som Valter har hun banet vejen tilbage, for at bane den videre frem.

Da hun nu endelig ser ham, kaster hun den store Mercedes ind på fortovet foran ham, så han må springe i hækken for ikke at blive påkørt af det store, vilde dyr. Hun river førerdøren op, og springer ham i favnen, i det vildeste mest utænkelige møde for dem begge. Forbløffet er en underdrivelse som Valter står der med tøjbylten i den ene hånd og den anden omfavnende Sus. Vi gæster denne skøre kugle i korte sekunder af dens roterende evighed og bjergtages ustandselig i uforudsigelige glimt af nogenlunde lige dele undere og katastrofer. I en lind strøm bombarderes vi, som kuglen selv, af meteoritter, der bidrager til vores videre bane. Der kom et kærlighedshug, der et hjertestop, der en sang og der et sinds undergang. Ustandseligt. Og der er mere endnu, hvor end det kommer fra. Bam!

Roses seng

*Du talte med ord der klingede så flot
Levede i troen på alt der er godt
Hvor flyver skaden når den vender hjem?*

*Du bar et skær om din silkehud
Var nærmere dig end jeg var til gud
Hvor er roserne i min roses seng*

*Vi bevægede verden på både må og på få
Sang os ind i den samme sang
Og så med et blev alt jeg troede på
Livløst og ganske uden klang*

*I en vinter der var alt for hård
og for streng
Gik kulden gennem ben og marv
Hvor er roserne i en roses seng*

*Der i det mildeste morgengry
Bli'r et farvel til et goddag på ny
Som slanger skifter til helt nye ham*

*Vi taler om alt hvad der var engang
Klinger i hver vores klokkes klang
Går du tilbage vil du os bevæge dig frem*

*Dit stille smil er nu helt alt du si'r
Og så hører jeg dit ja
Får en sær vished om at vi nu forbli'r
Lige nøjagtigt hvor vi ska*

*I den hede sommer finder vi endelig hjem
Der er ingen tørke der er for streng
Når du er rosen i en roses seng*

13. Husk

Det damper fra landskabets lavninger,

lavtliggende veje, moser, og dybtliggende enge. Mosekonen brygger sin søde, dragende bryg. Dansende silhouetter i helhvide gevandter bevæger sig graciøst, dragende gennem tågerne. Smukke, unge, blonde kvinder. Når de vender sig anes hullerne i ryggene ganske svagt. Har du først set dem er det ikke til at få blikket fra dem. Fastlåst betragter du det tvungne sceneri, og skridt for skridt nærmer du dig skønhederne. Ad vejen du kom gungrer en velkendt skikkelse videre mod horisonten med sit træben. Gong, gong, gong. Klagende klang fra en ældgammel karoussel stiger med dampen fra mosen. Tættere på høres sangen. Lyse, klare kvindestemmer i et højsangskor. ”Husk nu alle hvad vi har glemt. Ihukom vor fælles styrke.” Gentagende samme strofer, samme melodi. Igen og igen. Under de klare kvindestemmer anes lyse tenorer. Der må også være unge mænd, men der er ingen at se. Du går ind i tågen. Ser deres rene hvide ansigter, lysende stålgrå øjne. Rene kridhvide smil fra perfekte, symmetriske tandrækker. Tættere på ser du også nu de gule mælkebøttekranse der kroner de lysblonde hoveder. Barfodede danser de i ring om et mørkt center. I deres hænder, der tegner små, graciøse cirkler mod himlen, holder de hvide silkestrimler der smyger sig om deres nøgne arme. Uimodståelige. Dybt sensuelle. I midten af den vide kreds ser du tågen forsvinde i et glubsk mørkt hul i jorden. Cirkulerende som når det sidste vand løber ud af et kar. Du gyser ved synet. Skræmmes af de sorte huller i kvindernes rygge. Din gang bryder modvilligt gennem kredsen og går i jævne, forsigtige skridt lige mod hullet. Sangen toner ud og erstattes af en skinger, højtonet gnækken. Du fortsætter modvilligt mod hullet. Formår ikke at stoppe. Vil ikke i hullet, men lader alligevel foden træde ned i det dybe, sugende mørke.

Helt mørkt. Sort. Du mærker vindmodstanden suse gennem dine lemmers frie fald. Hører intet. Her er tavst som graven. Mørkt. Sort. Stille vakuum. Skraat, skraat, skraat. Modbydelige skrig fra store kragefugle. Dine øjne er ved at have vænnet sig til mørket og du ser de store, sortblanke fugles blafrende vinger og mørke skrigende næb. Mødes af deres lysende, kolde, vrede blikke på siden af næsens forhøjning. Farmors tunge bibel er

slået op på kobberstikket af syndfloden, da den sejlene blafrer forbi. Du genkender detaljerne fra barnets fastsmeltede fascination. De sidste panisk overlevende, der kæmper om at komme op i træet. Kæmper om den øverste plads. Som mennesket er. Iboende egoistisk i sin overlevelseskamp. En kamp der har bredt sig fra overlevelse til jordelivets almene hverdag. Komme først. Over strengen. Til buffeten. Til færgen. I mål. I graven! Svunget i et lagenlignende klæde, rækker en ung mand en ung kvinde hånden til hjælp, så hun kan komme med op i træet. En hjælpende hånd. Hans barns moder? De døde ligger henslængte ved træets fod og de druknende kæmper deres døds kamp dybere i billedet. Arken knejser som en mørk skygge i kobberstikkets baggrund. Og lyset fra den lille åbning i himlen, hvorfra herrens stråler anerkender det barbariske scenari. Som et uforståeligt og uforstandigt forsvar af menneskets forbrydelser mod menneskeheden.

I en lysning mellem træerne trækker et tog gennem natten. Der sidder to små børn med hver deres sysler. En dreng og en pige. De må være fire fem år. Fødderne rækker lige nøjagtigt til sædekanten. Pigen nærmest vinduet klædt i en rød og hvidternet kjole. Hvide ankelsokker i røde sandaler. Rødt hår samlet i lange fletninger med hvide sløjfer for enden. Fregnet. Koncentreret om at holde farverne indenfor stregerne i Peter Plys malebogen. Rød trøje. Lilla sommerfugl på næsen. Drengen mod midtergangen. Mørkegrå knickers og knælange grøntmønstrede strømper. Brune sandaler. Grønternet skjorte. Tungen i mundvigen, dybt koncentreret om at holde kuglen i spil i den lille plastikæske. Flipper. Gennem natten. Tikkende ganeklik fra en strikkende gammel dame bagerst i kupeen. Lang mørk frakke. Rund brun mohair hat. Ganeklik. Og smil mod de to børnebørn. Konduktør med billetautomat spændt i et bælte om livet. Rundede rækker om den lille automats af beige, grønne og røde tal. Små firkantede tykke papstykker med påtrykt destination og dato- og tidsstempel på bagsiden. Herfølge Station. Enkelt. Herligt legetøj, sådan en billet.

Vi rejser alle i toget. Kvinder og mænd. Høj og lav. Nøgne for gud. Syndere og altruister.

Toldere og farisæere. Bonden, syersken, dagdriveren og direktøren. Vi er på samme spor. Har løst samme billet. Sidder der med hver vores papstykke, påtrykt endestationen. Hver vores tidsstempel - samme endestation. Fra hver vores udgangspunkt. Haslev, Sorø, Hadsund, Lemvig, Bramming. Samme endestation. Gæt selv! Vi kan ikke ændre en tøddel. Der er ingen ombytningsret. Ingen afbestillingsforsikring. Vi rejser sammen. Alle. Er sammen om det. Kan ligeså godt få en hyggelig tur ud af det. Sammen. Male en fin Peter Plys. Låne den lilla farveblyant til en der ønsker samme farve på sommerfuglen. Fordi det er en flot lilla farve. Passer bare godt i sammenhængen. Lægge en pude bag farmors hoved, når den stille klikken afløses af tungere åndedrags slumren. Fortælle en god historie. Helst ikke en vittighed. De er ikke sjove. Historier er sjove. Der er liv. Liv er sjove. Berigende. Eftertænkssomme. Dybe og lette. Vittigheder er fjollede. Man skal selv grine med af pointen, også når man fortæller den syttende gang, ellers griner de ikke med. Det duer ikke. Væk. Hvad er forskellen på en giraf? Den kan gå med slips! Det går jo ikke. Selvom det er lidt morsomt. Indrømmet. Vi kan glædes sammen for så forstørres glæden. Vi kan sørge sammen for så lindres sorgen. Mødes af samme tilstand. Identificeres. Giver selskab. Selskab lindrer. Trøster. At møde og føle sig mødt. At se og føle sig set. At føle og føle sig følt. Fællesskab styrker. Sammen er vi stærkere end hver enkelt summeret. Fællesskab er godt. Berigende. Livsnærende. Vi forgår i ensomhed. Hudsult. Rør ved hinanden. Hør, se og føl. Giv. Tag imod. Fortæl. Syng. Lyt. Tal. Vi har hver vores papstykke. Kan lige så vel rejse sammen. Nu vi gør det.

Kraftig maskingeværild hamrer mod togets sider fra skovbrynet. Kuglerne rikochetterer med høje metalliske smæld mod togets kraftige karosseriplader. I horisonten stiger kraftige dybgrå og sorter røgsøjler mod himlen fra huse, gårde og fabrikker. Larmende formationer af kampfly skider tunge jernbylder af død, tæt regnende ned over landet. Verden står i brand. Igen. Død. Ødelæggelse. Destruktion. Mennesket. Rækker af udhungrede jøder vandrer med tomme blikke ind i gaskamrene. En lille asiatisk pige løber

nøgen og skrigende mod kameraet, grufuldt napalmforbrændt. Hoveder hugges af journalister, turister – uskyldige. I herrens navn af hætteklædte jihadister, for rullende mobilkameraer, for at blive lagt på Youtube. Korstog myrder, plyndrer og voldtager i sadistisk massepsykopati i samme guds forskellige navne. Kær gud har mange navne. Dengang og nu. Så langt tilbage historien rækker og til nu. Altid det samme. Mennesket. På ondt. Antropologiske hjerneforskere mener at kunne bevidne at vi i dag, besidder samme hjerne som i stenalderen. Intet er forandret. Alting er tilbage. Samme hjerner. Samme kroppe. Samme drifter. Samme sjæle. Samme. Mennesket. Lige til nu.

Toget gungrer kraftigt mod skinnerne. Krænger fra side til side i ildevarslende bevægelser mod afsporingen. Alle er bange. Stemmerne runger i kupeerne i et frygteligt dommedagskor. På de tykke papbilletter spredt rundt på gulvet, kan først nu skimtes den påtrykte endestation. Samme endestation.

Bliver toget på skinnerne? Mirakuløst på sporet. Genfinder det kursen? Kan det køre gennem døden for at trække videre på den anden side. Løsne sig fri af byrden. Opstande. Omsluttet af dybrødt, varmt, pulserende blod. Køre ind i styrken. Bort fra ensomhed, magtbegær, frygt, egoisme. Kører mod nye stationer. Fællesskab. Solidaritet. Trygt. Selvopofrelse. Frelse. Kærlighed. Håb. Tro. Fremtid! Kan det? Kan vi? Vil vi – huske? Husk!

Husk

*Sæt en løvetand i dit hår
Gå på nøgne fødder
Høsten blusser, skoven står
I brand for sine rødder*

Hver en tanke er himmelsendt

*Af hjertet den lod sig dyrke
Husk nu alle hvad vi har glemt
Ihukom vor fælles styrke*

*Se der blaffer en gammel bog
En krage kæmper mod vinden
Bag skoven kører dagens sidste tog
Der rejser minderne mod tinden*

*Hver en sjæl jeg har kendt
Løfter vor fælles byrde
Husk nu alle hvad vi har glemt
Ihukom vor fælles styrke*

*Det brænder af sporene hvor vi gik
Det ryger fra krigens ruiner
Trængsler og sorger var hvad vi fik
I kampe for livet rubiner*

*Hvert et hjerteslag vi slog
Vogter som kærlighedens hyrde
Husk nu alle hvad vi har glemt
Ihukom vor fælles styrke*

14. Hede julinat

Sus' tiltagende gråsprængte hår står i takkede tjavser om ansigtets furede træk. Der blæser en frisk vind fra havet, og Sus og Valter har begge trukket frakkekraverne godt op om nakken. Det bider i huden på den fede måde. Friskt og tankeklart. De er kørt ned til prambroen ved slusen i Strøby Egede som så ofte før. Både før og efter Amor endelig ramte skiven. De er stadig lige glade for hinanden. Kærligheden gør som den altid gør, vokser sig dybere og stærkere med tiden (hvis man altså lige husker et par grundregler, men dem må du altså læse om i en anden historie). Den tager sit pludselige indtog, rusker kadaveret igennem, beruser på

kanten af det tilrådelige, får så fat, for i brede, rolige dønninger at omslutte fra det mindste til det største. Du ser den i et lille, vanskabt forkrøblet æble, blandt ellers store, saftigt prangende frugter. Du ser den i et udtrådt jordbær i furerne mellem de bugnende rækker. Du hører den synge sit revirkald fra naboens antenne i den første skumring. Du mærker den klemme din ene hånd i forbifarten mens du rækker efter kaffedåsen på den høje hylde. Du siger den, lader den bryde stilheden med et lille velværens suk, på vej mod fædrenes grave. Du er den i stuens tomme mørke en aften hvor hun sover hos en veninde. Du får den en middagsstund over en stærk kop kaffe. Indhyllt og omringet. Gæret og begæret, næret og ernæret, rejser den sig i lystrusens vælde i kammerets mørke. De har søgt sig selv. Fundet hinanden. Søgt sig selv.

Sus og Valter står længe og kigger adspredt ned i åens gråblå drivende skumringsstrøm. De kommer her ikke så tit mere. Alderen har efterhånden tyngt både viljen og fysikken, og det er også blevet en nok trættende tur fra

Bogø, hvor de har boet de sidste mange år i et simpelt og tæt ø-liv. Forundrede og selvsikre ser de i hvirvelstrømmene der dannes, når vandet presses gennem slusen mod havet. Ser hinandens uforståelige mønstre langs Tryggevældeåens udløb. To børn står med hver deres stramme liner for enden af små fiskestænger. De er stille. Glade. Smiler mod hinanden mens de ind imellem trækker krog og orm i korte ryk gennem vandet. I spændt forventning. Bider de? Skal vi have egen fangst at spise til

aften? Måske, måske ikke. Det betyder ikke det store. Er nærmest lige meget. Selvfølgelig er det sjovest at fange noget. Men bider de ikke, og går de tomhændede hjem for fisk, går de alligevel hjem fyldt af fangst. Da de har fisket sammen. Strømmene har hvirvlet lige netop der, siden åløbet skabte afvanding af markerne omkring Strøby Egede, Vallø, Varpelev og helt ned til Store Spjellerup. Flydt sammen i gentagende, enslydende mønstre i årtusinder, dog uden på noget tidspunkt at være blot en tilnærmelsesvis kopi af et tidligere mønster. Altid en lille afvigelse. En krusning. Et slag mod bredden der skaber nye strømme og mønstre. Uforudsigeligt og ubeherskeligt. Ubegribeligt og dog i et udvekslende samliv, forståeligt. Ganske som menneskelivet. Kærlighedslivet. Der er altid mere endnu, hvor end det kommer fra. Kærligheden kalder, kalder kysten klar.

Hede julinat

*Elsker elsker elsker
Lige fra vugge og til grav
Elsker elsker livet
Rullende på det store hav
Elsker sommerens tussede mørke
Puslen fra en lille kat på jagt
Tørster i hedeblølgernes tørke
Der elsker jeg uforsagt*

*Stod parat til at dele dine drømme
Nede ved slusen en hede julinat
Lige der flød vi i de samme strømme*

*Det skal blive godt igen
At se dig igen
Bare vi stadig har en drøm
Jeg håber bare du også er lidt træt
Denne hede julinat*

*Elsker elsker lyset
Når det bare er der af sig selv
Hov må vist hellere lige se
at få spændt selen
Jeg ved bare ikke lige hvor
så der kører vi hen
Elsker denne skøre kugle
Der er mere endnu
hvor end det kommer fra
Jeg elsker dig en smule*

Kalder kysten klar

*Stod parat til at dele dine drømme
Nede ved slusen en hed julinat
Lige der flød vi i de samme strømme*

*Det skal blive godt igen
At se dig igen
Bare vi stadig har en drøm
Jeg håber bare du også er lidt træt
Denne hede julinat*

15. Her

Kun nornerne kender livstråden. Dens knuder og længde. Sådan vil det være. De er gamle sammen, Sus og Valter, smukke, kærlige og fredfyldte. Utrygge, bange og ensomme. Som mennesket er. Selv når vi er yderst forbundne, eller måske netop når vores kar løber sammen, mærker vi også vores selv. Det selv vi er. Som vi er ene om, og som ingen vil kende. Dybt ser vi i sjælens dyb at vi kun kender en flig af dens uudgrundelighed. Vi er her sammen. Ånder rigere i fællesskab. Dør i ensomhed. På bunden er vi her selv. Ensomme og tvivlende på hvad og hvor godt vi kender os. Vi vil høre svar. Vi skal tale klogt i os selv om det selskab der kan betrygge os. Udradere tvivlen, angsten, rådvildheden. Vel vidende at i det sekund vi udraderer den ene, bliver der i skyggen af dens død, plads til den anden. Bemægtiger sig en styrke der giver fødsel til et nyt lille barn. Hvad skal barnet så hedde? Tvivl Junior. Fætter Angst. Bror rådvild. Vi er ikke lykkelige, bliver aldrig lykkelige – kun. Fattige i ånden er ofrene for dem der systematisk udnytter vores grundvilkår til simpel sublimering i materielle begær. Du er ikke lykkeligere med den nye iPhone, i det designerdress i den nyeste prangende bilmodel. Du føler dig bedre end nogen. Er det den følelse du grunder i dit vilkår, så fyr bare løs. Del på Facebook, Insta; gå din catwalk i misundelsens blikke; giv gas. Fattigere i ånden og bedre end nogen. Du har valgt at leve hæmmet i kontakten til de grundvilkår du lever bedst i og med. På livets landevej, med bylten over nakken, i det selv der er godt og ondt, på godt og ondt.

Egentlig vil vi bare så gerne synge. Vor egen sang. Vor fælles sang. Søge. Finde melodien. Som Valter og Sus, der nynner stille med i

ømhedens skrøbelige favntag, fra bænken ved kirkegårdsmuren. Na-na-na-na, na-na-na. Det kan vi. Det gør vi. Nogen.

Her

Her

*Her er de sange
Vi så gerne ville synge
Vi bare ville nynne
Na na na na na na na*

Her

*Her er de drømme
Vi forsøgte at dele
Vi prøvede at ønske
Na na na na na na na*

Her

*Her er vores liv
Vores håb vor tro og vor trængsel*

Her

*Her er vi
I al vor ensomme længsel*

Her

Her

*Her er vor tvivl
På hvordan det hele skal gå
På må og på få
Na na na na na na na*

Her

*Her er vor frygt
Her er vor kløgt
Hvor længe vi er her
Endnu na na na*

Her

*Her er vores liv
Vores håb vor tro og vor trængsel*

Her

*Her er vi
I al vor ensomme længsel*

Her

16. Linje til en cirkel

Menneskene myldrer som myrer i hver sine, tilsyneladende tilfældige, ukoordinerede retninger. Som under en flise på en gammel terrasse. Under den, hovedbanen i myldretiden. Jo tættere man kommer på hver enkelt, toner

netop hans kurs tydeligt frem, og det tilsyneladende ukoordinerede fremstår nu som målrettede linjer, der står klare og urokkeligt tydelige. Som nødvendige støtter for boets videreførsel. Hele strukturen vil briste hvis blot en enkelt skifter retning, og i stedet for at gå ned ad rulletrappen til spor 11, vælger spor 7. Hedensted kontra Vanløse, og en fremmed mand vil stå i døren til lejligheden, opgang 14, 3. sal og på velkomstråbet, ”Jeg er hjemme”, til sin store overraskelse høre sig besvaret med et, ”Lufter du lige hunden?” For fanden da, vi har aldrig haft dyr, bortset fra Tante Herdis’ ungers to chinchillaer, vi tvungent følte os nødsaget til at passe da de var 14 dage på Rhodos.

Valter og Sus går spændte, med hver deres lille rejsekuffert mod spor 4, hvor toget til Stockholm afgår om 20 minutter. Det er deres første ferie sammen, som det har været deres første så meget sammen, siden de (endelig) blev kæresten. De er begge både uvante og usikre i banegårdens virvar, og det omfattende kaosscenarie gør dem på én gang utrygge og lette. Man aner aldrig hvad der kan ske, med så blandede nationaliteter, racer, aldre, sociale skel og stilarter, samlet på så lidt plads, med så forholdsvis høje gennemsnitshastigheder, omstændighederne taget i betragtning. Alligevel kan der ikke ske noget der for alvor rører ved den grundliggende uovervindelighed som forelskelsens rus bærer med sig. Valter har holdt sine følelser i fangenskab i en alt for stor del af sit liv, og først oplevet forløsningen da han opgav at forfølge den. Thi sådan er menneskelivet – også. Det lader sig ikke styre af relativt simple biologiske dragninger mod umiddelbar opfyldelse af målet, selve meningen med livet – hver art skal blive nogen fler. Ikke alene. Denne forsimpning af formeringskravet ville lade hånt om udvælgelsen af de bedst egnede. Hvis dragning alene var udtryk for effektiv udvælgelse, ville hjernen kunne styre det hele, og vi har før været inde på, at hjernen i sit storhedsvanvids uklare lys, er blandt kroppens svageste muskler. Det er ikke meget praktisk arbejde den kan udrette. Skal man have båret et tungt flyttelæs op på 6. etage, er det ikke mange bogkasser hjernen får tumlet op ad trapperne. Så bland hjernen udenom både partnervalg, kurmageri, og hvad der måtte følge i kølvandet af disse, i tiden frem mod selve undfangelsen. Sus havde helt modsat, holdt sig

selv i et fangenskab, og ladet et jerngreb fastholde hende i en gordisk, uindfriet tilstand af håbløshed ”Et liv en kærlighed – én død, ingen kærlighed”. Lige netop den selvdestruktion fik hende til i lang tid at tro kabalen for længst var gået op, og derfor kunne hun sole sig i en medlidenhedsfyldt offerrolle. Måske netop den omstændighed, kun havde været godt for Den Lille, der gennem hele opvæksten alene blev genstand for al Sus’ omsorg. Først da hun mistede sin evige bejler, og han drog afsted på egen hånd, mærkede hun at hun måtte have ham. Og nu sad de i toget mod Stockholm i en fælles opfyldt drøm, hvor kærligheden sejrede. (Stockholm? Valter skulle have nogen billige nye tænder!)

Det beroligende og hypnotiserende gadunk, gadunk, gadunk fra skinnerne. Sus’ tunge rytmiske åndedræt fra hans skød. Nattehimlens lysende lanterner bag en grapefrugtmåne. Det hele mødes i Valter som livstråde udspundet af de tre drilske norner. Kun de der løser de vanskeligste knuder udfordres af dem. Her er roen. Den smukkeste kvinde på jorden. Ingen fortid, ingen fremtid. Kvinden, gadunk, gadunk og grapen. Det hele er her. Bundet sammen om universets krumning i det nu der bekræfter at eksistensen er betydelig. Kan mere end bare knalde. Kan også være. I sig. Uden sig. Om sig. De kan sgu bare komme med deres bomber og kanoner. Erobre land og rykke grænser. Frem og tilbage. Frem og tilbage. Sætte verden i brand. Byer i ruiner. Jage hele folkeslag på flugt. Plyndre og voldtage. Torture og spionere. Afmagt og armod. På nuet hvor kærligheden bor kan de ikke krumme det mindste hår. Usårlig og stærk. Den er der. Du har mærket det selv. Været gæst i huset. Taget ophold. Måske aldrig flyttet? Du har været der. Mennesket har været der. Er der. For altid. I al evighed. Hallelujah.

Sus vender sig, og vågner i det samme. Strækker sig. Gaber. Smiler varmt ind i Valters øjne. Valter smiler tilbage. Deres blikke brænder indforstået i én flamme. De er lykkelige. Sammen. På vej til Stockholm, så Valter kan få nogen tænder at bide skeer med. Det er godt at kunne, når hestene bides, kulden står for døren, og Urd, Verdande eller Hades lader endnu en klump løbe i tråden.

Linje til en cirkel

*Bare tag den med ro
Træk en linje til en cirkel
Lad løvetænderne gro
Form en modstand til en styrke
Hørte klipklapperne gå
Så selv sandet ku' virke*

*Som var det et bølgende hav
Af sensuel forstand
Et ekko fra tidernes morgen
Om en kvinde og en mand*

*Spring og lev rend og hop
Tiden sleb alle de kanter
Der strittede i min krop
Bugt en vej bryder ud
Sig nej til dem der la'r alle tosserne
Stå for skud*

*Bare sid lidt og glo
Slå blikket mod horisonten
Derude er din ro
Mødes dit indre med døbefonten
Hørte hjertedybet le
Brede sit tæppe over fronten*

*Som var det et angreb mod
Forstillelse og had
En hær af sandsagte sjæle
Der knælende bad*

Spring og lev rend og hop

kemuren med de knortede, gigtkrogede fingre om egestokkens håndtag, nynnede ”Vi ved vi hvem vi er, når den sidste færge går, sidste færge går, når den sidste færge går.” Han mindes ungdommens vilde baller i forsamlingshuset, hvor han og kammeraterne pælestive af hjemmebrændt æblesnaps, kappedes om at blive den første der nedlagde præstegårdsforpagterens Molly. Molly var den frække pige i klassen. Flirtede med hele koglet af frådende ungersvende, kastede sit lange blonde hår i vifter, så enkelte lette bundter blev hængende over ansigtet, hvor de lyseblå øjne lynede ethvert forsøg på kurmageri til øjeblikkelig handlingslammelse og stammende pinlig udstilling. Til stor fornøjelse for de andre drenge, men allerstørst for Molly. Molly var høj og ranglet, og egentlig ikke særlig køn, eller billedskøn, om man vil, men hendes drengede charme, friske replik og skæve, kantede grin gjorde hende til øens absolut og aller hotteste jomfru. Og Desmond, den stakkel, led den kranke skæbne at blive offer for Amors drilske pil, og forelskede sig hovedkuls i den attråede unge pige, og det i en sådan grad, at han tilbragte hovedparten af sine bedste år – fra 14 til 20, i indadvent, forkrampet generthed, da han aldrig på noget tidspunkt overvandt suset og begærets lammelse. Valde gik det bedre. Sidste dag i grundskolen, til den store afslutningsfest, delte han og Molly en flaske pullimut, og endte i Severinsens garnskur, blandt net, forfang, pirke og pagajer, givende deres første bekendtskab med lidenskab frit løb. De blev gift i 1929, havde tre børn i 35, og holdt ved det simple fiskerliv livet igennem, med Valde på havet og Molly i hjemmet.

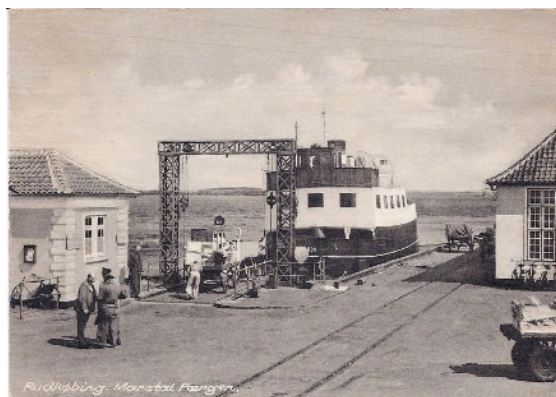
Sus og Valter har det begge godt i den gamle fiskers selskab. For dem er han Hvar. De taler sjældent om andet end vejrliget, færgerne og lystsejlerne der lægger op i havnen, de mange turister der myldrer i land i sommertiden og dem der lægges til hvile i gravenes fred, nu med længere og længere imellem bekendte. De deler stille hvad de ser og hører, af og fra livet, omkring det lille syddanske havneleje. Her mødes de i udveksling af menneskelivets største kløgt og erfaring. Det der sker, øst ind i alt der førhen skete, pegende mod hvad der siden vil ske. Som retter vinden vejrhanens pejling mod spådomme om tiderne der vil komme. For der sker lige nøjagtigt hvad der altid er

sket – sker og vil ske. Mennesker bærer deres blod i jubel og trængsler for tilværelsens lidelser og skatte. Sådan har det altid været, sådan er det og sådan vil det altid være. Vi er os. Simple og forudsigelige. Ønsker liv og glæde og må brydes med forsoning og tilgivelse, når klinger krydser i for trange spor. Det hele ligger i havnelejets simple rytme. Færgen der trækker over den smalle strøm mod hovedøen, udspyr sin last fra skibets agter, af målrettede øboere og turister, for at returnere med endnu en kopi af samme last, der udspys over Bogø fra færgens stævn. Frem og tilbage, tilbage og frem. Unge forelskede par, der hvidklædte slentrer langs molen. Køber softice i kiosken og slentrer videre ud i øens skønne natur. Middaldrende med mængder af fælles børn og børnebørn, efter utallige ægteskaber og skilsmisser, tager hele horden med til sommerhuset i påsken. Spiller croquet på de nyklippede plæner. Daser, nyder og hygger. Ældre mennesker. For længst pensionerede fra lønslaveriet, frisatte og genfødte. Med nyvundne, pulserende drømme og uhørt energi, fornægtende alderdommen, bedøvet i henholdsvis hvid Chardonnay og gode (store) single malts. Audi A6 eller Tesla. No problem. Klimasamfundets friværdi udmøntet i det sidste århundredes materielle statusræs. Unge mennesker. Opvågnet af stopprøvetyranniets mareridt til vejrligs rekorder der anløber nyhedsstrømmen som perler på en snor. Opgør og nye drømme. Håb om en bedre fremtid. Mål for verden der vil bevare og samle. Solidaritet og fællesskab.

Når efterårsstormene fra vest fejer over det ganske land, ligger Bogø som en første fortrop uden den ringeste modstandskraft til at ride så meget som et sølle knob af. Selv der ses Hvar gå nynnede mod havnen. Han finder sin hvile i sparsomt læ for elementernes rasen, bag et af havneskurene. Sus og Valter hører ordene rejse med den stærke blæst ”Desmond så Molly i skørter og tyl.”

I høst og efterårsfarver sidder den gamle fisker i sin glemsels flugt. Måske det snart er på tide at finde en båd og tage over på den anden side. Altid. Før, nu og siden. Til alle tider. Mennesker, mennesker, mennesker. Det er kun Hvar, Sus og Valter der har trodset uvejret. Færgen ligger stille i havnelejet, vil ikke sejle i stormen. Dønninger slår smældende mod mo-

len mens Hvar endnu en gang nynner mod ok-
tobernattens orangeklare aftenhimmel ”Når
den sidste færge går, så ved hvem vi er, ved vi
hvem vi er, ja så ved vi hvem vi er.”

Når den sidste færge går

*Vi ved hvem vi er
Når den sidste færge går
Når den sidste færge går
Når den sidste færge går*

*Desmond så Molly
I skørter og tyl
Ville så gerne
Hende opbyde
Molly hun grinte bare
Så kejtet han står
Ved hvem han er
Når den sidste færge går*

*Når den sidste færge går
Så ved vi hvem vi er
Så ved vi hvem vi er
Så ved vi hvem vi er*

*Når den sidste færge går
Så ved vi hvem vi er
Så ved vi hvem vi er
Så ved vi hvem vi er*

*Når lyset er slukket
Vi er gået til ro
Natten har lukket
Sig om os to
Så vil man derude*

*Se en der står
Ved hvem han er
Når den sidste færge går*

*Når den sidste færge går
Så ved vi hvem vi er
Så ved vi hvem vi er
Så ved vi hvem vi er*

1. Ingen ved hvor vi skal hen

Hans: Vokal, G&L telecaster, Epiphone Casino
Niels: Fender Telecaster
Michael: Kontrabas
Bjarne: Trommer

2. Valters vals

Hans: Vokal, G&L Telecaster, Fender
Telecaster tremolo og lead
Niels: Fender Stratocaster, harmonika
Michael: Kontrabas
Bjarne: Trommer

3. Hænger på Hammeren

Hans: Vokal, G&L Telecaster, backingvokal
Niels: Fender Stratocaster, Fender Stratocaster
slide, harmonika
Michael: Kontrabas
Bjarne: Trommer

4. Tog til Kathmandu

Hans: Vokal, G&L telecaster, Fender
Telecaster (lead), piano, synths, dubvokal
Niels: Fender Telecaster, samples
Michael: Kontrabas
Bjarne: Trommer

5. Det er alt der er

Hans: Vokal, G&L Telecaster, Fender
Telecaster slide
Niels: Fender Telecaster, Fender Stratocaster,
backingvokal
Michael: Kontrabas
Bjarne: Trommer

6. Rose Marie

Hans: Vokal, Bechstein piano
Niels: Fender Telecaster, samples
Michael: Strøgne kontrabasser
Bjarne: Percussion

7. Ingen svar

Hans: Vokal, Epiphone Casino, percussion, korvokaler

Niels: Fender Telecaster, Farfisa, Johnlight-påsnaps Hammond, harmonika, percussion, korvokaler, samples

Michael: Kontrabas

Bjarne: Trommer

8. Der er engle til

Hans: Vokal, G&L Telecaster, Fender Telecaster (lead), clavinet

Niels: Fender Telecaster, korvokaler

Michael: Kontrabas

Bjarne: Trommer

Anna: kor

Rasmus: kor

9. Hæng i et øjeblik

Hans: Vokal, G&L Telecaster, vokalblæser

Niels: Fender Telecaster, vokalblæser

Michael: Kontrabas

Bjarne: Trommer

10. Sidste morgen i november

Hans: Vokal, Epiphone Casino, Fender Telecaster, Wurlitzer piano

Niels: Fender Telecaster, ukulele, shaker, korvokaler

Michael: Kontrabas

Bjarne: Trommer

11. Atter en dag

Hans: Vokal, G&L Telecaster

Niels: Fender Telecaster, Wurlitzer piano

Michael: Kontrabas

Bjarne: Trommer

12. Roses seng

Hans: Vokal, akustisk guitar, Fender Telecaster slide

Niels: Fender Jazzbas, Wurlitzer piano, backingvokal

Bjarne: Trommer

13. Husk

Hans: Vokal, G&L Telecaster, Gretsch barytonguitar

Niels: Fender Telecaster, blokfløjte,

damporgel, samples

Michael: Kontrabas

Bjarne: Trommer

Anna: kor

Rasmus: kor

14. Hede julinat

Hans: Vokal, G&L Telecaster, akustiske guitarer, Hammondorgel, korvokaler

Niels: Fender Telecaster, Fender Stratocaster, korvokaler

Michael: Kontrabas

Bjarne: Trommer

15. Her

Hans: Vokal, G&L Telecaster, akustisk guitar

Niels: Fender Stratocaster, Hammondorgel

Michael: Kontrabas

Bjarne: Trommer

16. Fra en linje til en cirkel

Hans: Vokal, 12 strenget akustisk guitar

Niels: Strygearrangement

17. Når den sidste færge går

Hans: Vokal, G&L Telecaster

Niels: Fender Telecaster

Michael: Kontrabas

Bjarne: Trommer

Desmond: Ekkomaskine

Historie og sange Hans Løkke.

Spillet af Michael Cotto Hansen, Niels Møller, Bjarne Christensen og Hans Løkke.

Kor på *Der er engle til* og *Når den sidste færge går* Anna og Rasmus Horne Møller.

Grundspor indspillet i MediaSound, Amager, 16 og 18. november, 2018. Vokaler indspillet samme sted, 7. januar 2019. Teknik Anders Overgaard.

Dubs og mix i Subverse, Amager, december 2018 til oktober 2020. Teknik Niels Møller.

Master december 2020 af Deepgroves, NL, der også har trykt plade og cover.

Forsidefoto Jacob Maarbjerg, Uvorne skolede-
renge (1954), Scanpix. Møntvaskfotos Birgitte
Mølgård. Grafik cover Kjeld Pedersen. Book-
let af Hans.

Produktion

Niels Møller og Hans Løkke

12 sange på LP og alle 17 på diverse
streamingtjenester.

tynde skiver 2021

Side 1.

1. Ingen ved hvor vi skal hen
2. Tog til Katmandhu
3. Sidste morgen i november
4. Hæng i et øjeblik
5. Når den sidste færge går
6. Rose Marie

Side 2.

1. Husk
2. Her
3. Hede julinat
4. Det er alt der er
5. Atter en dag
6. Fra en linje til en cirkel

Alle sange Hans Løkke.

Spillet af Michael Cotto Hansen, Niels Møller, Bjarne Christensen og Hans Løkke.

Grundspor i MediaSound, Amager, 16 og 18. november, 2018. Vokaler samme sted, 7. januar 2019. Teknik Anders Overgaard.

Dubs, mix og premaster, Subverse, Amager, december 2018 til oktober 2020. Teknik Niels Møller.

Kor på "Husk" og "Sidste færge", Anna og Rasmus Horne Møller.

Master januar 2021, Deepgroves, der også har trykt plade og cover.

Forsidefoto: Uvorne Skoledrenge (1954), Jacob Maarbjerg/Scanpix. Møntvaskfoto Birgitte Mølgård. Grafik Kjeld Pedersen.

© tynde skiver 2021 hanslokke.dk

n@b

Produktion Niels Møller og Hans Løkke